

सत्तामा टिकिरहने खेलमा लाग्नु जनद्रोही कार्य !

विश्वराज किराट

काठमाडौँ - मुलुकको राजनीति अवस्थिति अस्थिरता तर्फ उन्मुख बनिरहेको आशंका बिच संघीय गठजोड सरकारले बडो मुश्किलले आउदो वर्षको नीति तथा कार्यक्रम पारित सहित बजेट पेश गर्न सफल भएको छ । यसरी असहज र संसद अवरोध माफ्न सरकारले आउँदो वर्षको नीति तथा कार्यक्रम सहित बजेटसमेत प्रस्तुत गर्नुको पछाडि मूलतः सत्तारोहण गठजोडमा संलग्न तथा सहकारीको अबौँ रकम भवाम्म पारेको आरोप सहितका सबुद प्रमाण सार्वजनिक भइसक्दा पनि सत्ता साभेदार प्रमुख घटक नेकपा एमाले र नेकपा माओवादी केन्द्रका अध्यक्षद्वय पूर्व प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली र प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डले राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका सभापति तथा गृहमन्त्री रवी लामिछानेलाई पदच्युत

अर्थात् निलम्बित गर्न असमर्थ जनाउँदै प्रमुख प्रतिपक्ष कांग्रेसले उठाएको संसदीय छानविन समिति गठन गरी कारवाही अघि बढाउनु पर्ने बेजोडको मागलाई बेवास्ता गरेकोले यस्तो स्थिति सिर्जना भएको आमनागरिकको बुझाई छ । सत्ता प्राप्तिका लागि लाखौं

नागरिकले सहकारीमा जम्मा गरेको रकम अपचलन गर्दै आफ्नो स्वार्थवश प्रयोग गरेको विभिन्न प्रमाणका साथ पीडितहरूले कारवाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा उजुरी दिदासमेत कुनै कार्य अघि नबढाई तालुकदार मन्त्रालय गृह कै जिम्मा दिइराख्नुलाई

सहकारी पीडित तथा प्रमुख प्रतिपक्ष र प्रतिपक्षसमेतले आपति जनाउँदै आएका हुन् । यसो गरिनु भनेको राज्य सत्ता, शाक्तिमा सदैव वर्तमान गठजोड सरकारको आयु लम्ब्याउने चलखेल मात्रै गरिरहेको आरोप सरोकारवालाहरूले लगाएका छन् ।

बाँकी अन्तिम पातोमा

अन्तर्राष्ट्रिय मातृभाषा पत्रकारिता सम्मेलन सम्पन्न

काठमाडौँ - नेवा: पत्रकारहरूको राष्ट्रिय संगठन नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूले धर्मादित्य धर्माचार्यले आफ्नो मातृभाषा नेपालभाषामा पत्रकारिता शुरू गरेर नेपालमा मातृभाषा पत्रकारिता आरम्भ

गरेको सय वर्ष प्रवेश गरेको अवसर पारेर प्रथम अन्तर्राष्ट्रिय मातृभाषा पत्रकारिता सम्मेलन आयोजना जेठ १९ र २० गते दुई दिन ललितपुर र भक्तपुरको थिमिमा सम्पन्न भएको

बाँकी अन्तिम पातोमा

दुई दर्जन कार्यपत्र माथि छलफल गर्दै प्रज्ञा-प्रतिष्ठान

काठमाडौँ- नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठानको आयोजनामा भएको समाजिकशास्त्र वार्षिक सङ्गोष्ठी राजधानीमा सम्पन्न भएको छ । दुई दिवशीय सो सङ्गोष्ठीमा २३ जना अनुसन्धानकर्ताहरूको २२ वटा कार्यपत्र प्रस्तुत भएको प्रतिष्ठानको सामाजिकशास्त्र विभागकी प्रमुख डा. कौशिला रिस्सालले जानकारी दिनुभयो ।

सबैको भाषा, सबैको ज्ञान,

सबैको प्रज्ञा-प्रतिष्ठान भन्ने नाराका साथ आयोजित सङ्गोष्ठीमा समाज, स्वास्थ्य, राजनीति परिवर्तन, भाषा, सीमान्तकृत समुदाय, विकास र समाज, द्वन्द्व र शान्ति, आदिवासी पहिचान लगायतका विषयमा कार्यपत्रहरू प्रस्तुत भएका थिए ।

सङ्गोष्ठीको समापन समारोहमा बोल्दै प्रतिष्ठानका कुलपति भूपाल राईले सङ्गोष्ठी मार्फत समाजका

बाँकी अन्तिम पातोमा

महाधिवेशन समयमै सम्पन्न हुन्छ: नेपाल

काठमाडौँ - नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत समाजवादी) का अध्यक्ष माधवकुमार नेपालले पार्टीको दसौँ राष्ट्रिय महाधिवेशन तोकिएकै समयमा सम्पन्न गरिने बताएका छन् । पार्टी केन्द्रीय कार्यालय आलोकनगरमा महाधिवेशन तयारीबारे जानकारी दिन आज आयोजित कार्यक्रममा अध्यक्ष नेपालले विगतमा आन्तरिक तथा मुलुकको राजनीतिक तरलताका कारण दुई पटकसम्म सारिएको महाधिवेशनको तयारी अन्तिम चरणमा पुगेकाले अब तोकिएकै समयमा महाधिवेशन हुने प्रष्ट पारे । निर्धारित समयमै महाधिवेशन सफल पार्न पार्टी मातहतका कमिटीले तीव्ररूपमा कार्यसम्पादन गरिरहेका र दस्तावेज लेखनकार्य सकिएकाले अब

राजनीतिक अन्तर्विरोधको सन्दर्भमा थप छलफल गरिने उल्लेख उनले गरे । राष्ट्रियतामाथि सङ्घट गहिरिदै गइरहेकाले देशका लोकतान्त्रिक र समाजवादी शक्तिहरू एकजुट हुनुपर्नेमा उनको जोड थियो ।

पार्टीका सम्मानित नेता

बाँकी अन्तिम पातोमा

आदिवासीको माग सम्बोधन गर्दै घरेलु मदिरालाई ब्राण्डिङ गर्ने कुरा बजेट वक्तव्यमा

काठमाडौँ- आर्थिक वर्ष २०८१/८२को वार्षिक बजेटमा आदिवासी जनजातिको माँग

सम्बोधन गर्दै घरेलु मदिरालाई ब्राण्डिङ गर्ने कुरा सकारात्मक भएको भन्दै आदिवासी अभियन्ताहरूले स्वागत गरेका छन् । यसरी नै मातृभाषामा शैक्षिक सामग्री निर्माण गरी टेलिभिजन, रेडियो र सामाजिक सञ्जालमा प्रसारण गर्ने विषयलाई पनि सकारात्मक मानिएको छ । आदिवासीको माँग मुद्दामा दुइ सवाल मात्र आएको भए पनि यसको कार्यान्वयन इमान्दारीतापूर्वक हुनुपर्नेमा अभियन्ताहरूको जोड रहेको छ । अर्थमन्त्री वर्षमान पुनले संघीय संसदको संयुक्त बैठकमा

बाँकी अन्तिम पातोमा

रैथाने मौरी जोगाउन किसानलाई आधुनिक धार

काठमाडौँ - चितवनको इच्छाकामना गाउँपालिकामा रैथाने मौरी संरक्षणका लागि स्थानीय किसानलाई मौरीको आधुनिक धार वितरण गरिएको छ । काठको मादले धारमा मौरीपालन गर्दै आएका किसानलाई आधुनिक धार वितरण गरिएको हो । गाउँपालिका र सपना भिजेज सोसल इम्प्याक्टले ४० घरधुरीलाई ८० वटा धार वितरण गरेको छ । इच्छाकामना-२ घुर्कँसका २० र सोही वडाकै काउलेका २० घरधुरीलाई पालिकाको ५० प्रतिशत र सपना भिजेजको ५० प्रतिशत

लगानीमा मौरी धार वितरण गरिएको सपना भिजेजका अध्यक्ष ध्रुव गिरीले जानकारी दिए । आर्थिक अभावका कारण धार किन्न नसकेका यहाँका किसानले घरको भित्ता, रूखको ढोर्दो, काठको मादले धारमा मौरीपालन गर्दै आएका छन् । आधुनिक मौरीपालनमार्फत महकौ उत्पादन बढाउने र मौरी संरक्षण गर्ने उद्देश्यले मौरी धार उपलब्ध गराएको उनले बताए ।

बाँकी अन्तिम पातोमा

सन्दर्भ धिरिनाम उँभौली : साकेला शिली प्रदर्शनीका किसिमहरू :

प्रमेश राई

जुकाको अनुकरण : जुका शिली त्यसैले हाम्रो साकेला नाच मनोरञ्जनका लागि मात्र नभई किरात इतिहास, सभ्यताको प्रमाण हुन्, दस्तावेज हुन् ।

किरात राईहरूका साकेला शिलीहरू निम्न किसिमका छन् :

साकेलामा प्रस्तुत गर्ने शिलीहरू कुनै नृत्य र नाँच मात्रै होइनन्, शिलीहरू साकेला, साकखेवा संस्कृति सम्बद्ध छन् । किरात सभ्यता विकासको कममा पुर्खाहरूले प्रकृतिमा देखेका भोगेका भोगाई, अनुभव, ज्ञान र सिप श्रमहरूलाई साकेला सम्बद्ध श्रम सौन्दर्य युक्त क्रियाकलापहरूमा शिलीहरू प्रस्तुत गरिएको हुन्छ । यस्ता साकेला शिलीहरूलाई (शिलीहाङ्पा र शिलीहाङ्मा)को नेतृत्वमा प्रस्तुत गर्ने गरिन्छ । किराती सभ्यताको किरातीहरूमा विभिन्न भाषा, पाछा, क्षेत्र, खोला नालाहरू अनसार साकेला

हाम्रा ग्राहक, पाठक, शुभेच्छुक लगायतका महानुभावहरू आफ्नो गाउँ-घर, समुदाय, समाज, जिल्ला, प्रदेशका साथै राष्ट्रमै हुने गरेका कुनै पनि किसिमको आपराधिक अनि भ्रष्टाचारजन्य गतिविधि आर्थिक अनियमितता ढिलासुस्ती, कालाबजारी, महँगी जस्ता विकृतिको समूल अन्त्यका लागि यस सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक सदैव सहयोगको अपेक्षा गर्दछ । यसैगरी आफ्नो व्यापार, व्यवसाय प्रवर्द्धनार्थ विज्ञापन दिई लाभ उठाउनुहोस् । - व्यवस्थापक

काउन्सिलद्वारा युट्युबरलाई आचारसंहिता अभिमुखीकरण

काठमाडौँ - प्रेस काउन्सिल नेपालद्वारा युट्युब व्यवस्थापनका सन्दर्भमा हिजो आइतबार आयोजित आचारसंहिता अभिमुखीकरण कार्यक्रममा काउन्सिलका अध्यक्ष बालकृष्ण बस्नेतले मिथ्या र भ्रामक सामग्रीलाई सञ्चार माध्यमले समाचारका रूपमा पस्कन नहुने तर्फ सबैको ध्यानाकर्षण गराएका छन् ।

अध्यक्ष बस्नेतले मिथ्या सामग्रीलाई गोलमटोल रूपमा पस्कँदा आम जनमानसलाई भ्रम परेको र त्यसले सञ्चार माध्यमको विश्वसनीयतामै धक्का लागेको तर्फ सबै सचेत हुनुपर्ने बताएका हुन् । प्रेस काउन्सिल नेपालले आयोजना गरेको आचारसंहिता अभिमुखीकरण कार्यक्रममा आफ्नो

धारण राख्दै अध्यक्ष बस्नेतले भारा टार्ने ढंगले कसैले पनि पत्रकारिता गर्न नहुने सुझाउँदै मिथ्या सामग्री पस्केर पत्रकारितालाई नधुमिल्याऔँ, माध्यम जुनसुकै होस् तर, अहिलेको खाँचो भनेको परिपक्व पत्रकारिताको हो । त्यसका लागि विवादरहित, जवाफदेही र जिम्मेवार भएर काम गर्नु पर्छ । अरुलाई प्रश्न मात्र उठाउने काम त सबैले गर्न सक्ने बताएका थिए । त्यस्तै अध्यक्ष बस्नेतले अहिले युट्युबका कतिपय माध्यममा भारा टार्ने प्रवृत्ति देखिएको र त्यसले पत्रकारिताको पेशागत मूल्यमान्यता माथि प्रश्न उठाउने काम गरेकोले पत्रकारिता गाली बेइज्जती केन्द्रित भएकोमा चिन्ता व्यक्त गर्दै स्वस्थ र विवादरहित पत्रकारिता गरियो

बाँकी अन्तिम पातोमा

प्रदेश १ को बेरुजु एक अर्ब ३१ करोड

काठमाडौँ - महालेखापरीक्षकको कार्यालयले प्रदेश १ का प्रदेश प्रमुखलाई छैटौँ लेखा परीक्षण प्रतिवेदन बुझाएको छ । कार्यालयले प्रदेश प्रमुख पशुराम खापुङलाई प्रतिवेदन बुझाएको हो । महालेखा परीक्षकको प्रतिवेदन अनुसार प्रदेश १ को बेरुजु एक अर्ब ३१ करोड ७६ लाख १० हजार रहेको छ ।

लेखापरीक्षकको कार्यालयले प्रदेश सरकार अन्तर्गतको मन्त्रालय तथा निकायसमेत गरी १८० वटा कार्यालयको ४७ अर्ब ९३ करोड १ लाख १५ हजार र १८ समिति र अन्य संस्थाको ४ अर्ब ८४ करोड ७० लाख १९ हजारसमेत गरी

५२ अर्ब ७८ करोड ७१ लाख ३४ हजारको लेखा परीक्षण सम्पन्न गरेको थियो ।

प्रतिवेदनमा देखाइएको बेरुजुमध्ये १४ करोड ७१ लाख ४० हजार असुल गर्नुपर्ने, एक अर्ब ९ करोड ४० लाख ४७ हजार नियमित गर्नुपर्ने उल्लेख छ । नियमित गर्नुपर्ने बेरुजुमध्ये पनि ३४ करोड ५२ लाख १ हजार अनियमित भएको र ७४ करोड ८८ लाख ४६ हजार प्रमाण कागजात पेश नभएको तथा ७ करोड ६४ लाख २३ हजार पेशकी दिएको उल्लेख छ ।

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा देखिएको १ अर्ब ३१ करोड ७६ ७० लाख १९ हजारसमेत गरी

बाँकी अन्तिम पातोमा

पानी पर्न थालेसँगै डेङ्गीबाट बच्न कामपाको आग्रह

काठमाडौँ - गर्मीयामसँगै पानी पर्न थालेकाले डेङ्गी सङ्क्रमणबाट जोगिन काठमाडौँ महानगरपालिकाले आग्रह गरेको छ । पानी परेसँगै लामखुट्टेका लार्वाको सङ्ख्या बढ्ने भएकाले कामपाले डेङ्गी सङ्क्रमण पनि बढ्न सक्ने भन्दै नागरिकलाई सचेत रहन आग्रह गरेको हो ।

‘एडिज’ जातिको पोथी लामखुट्टेको टोकाइबाट लाग्ने डेङ्गीको सङ्क्रमण हुन सक्ने भन्दै अहिलेसम्म सङ्क्रमित नभेटिए पनि आगामी दिनका लागि थप सचेत रहन आग्रह गरिएको कामपा स्वास्थ्य विभागका

निमित्त प्रमुख सजिना महर्जनले बताइन् । “डेङ्गी बढ्न सक्ने भएकाले महानगर तयारी अवस्थामा छ”, उनले भनिन्, “प्रत्येक वडामा नियमित रूपमा सरसफाइको काम भइरहेको छ ।”

डेङ्गीबाट कोही सङ्क्रमित भएमा बडामा रहेको स्वास्थ्य प्रवर्द्धन केन्द्रमार्फत सिटामोल र जीवनजललगायत औषधि सहज उपलब्ध गराउन कामपाले सम्पूर्ण तयारी गरिसकेको महर्जनले बताउनुभयो । सरसफाइ

बाँकी अन्तिम पातोमा

अनुकरण,

७. खासिमा शिली अर्थात् भिङ्गाको अनुकरण,

८. फुइपा शिली अर्थात् वाँदरको अनुकरण,

९. बापा वाम्मा शिली अर्थात् कुखुराको भाले पोथीको अनुकरण,

१०. कावा शिली अर्थात् गङ्गटाको अनुकरण,

११. कुपामा शिली अर्थात् उपरियाँको अनुकरण आदि-इत्यादि । माथि उल्लेख शिली आप्तरुड शिलीको प्रारम्भ र अन्त्य ;

१. फाक्लेवा शिली भनौ बाटाहरूमा आईपर्ने समस्याहरू खुट्टाले नृत्यद्वारा फाइदै पन्छ्याऊँदै अघि बढ्ने ।,

२. पासो थापेको, ३. ढुकुरको गाँण फोडेको, ४. अन्न निकालेको, ५. ढुकुर पोलेको, ६. मासु काटेको, ७. भाँडा बसालेको, ८. पकाएको, ९.

बाँकी तेस्रो पातोमा

सरकारी सम्पत्ति व्यक्तिको नाममा भटाभटी !

अनुसा थापा

चिप्ला कुराले होइन, कामले जितौ जनताको मन !

भनिन्छ नि,‘मान्छेको बोली र बाणबाट निस्केको तिर फर्किएर आउँदैन ।’ जुनसुकै व्यक्ति भएपनि बोल्दाखेरि ध्यान ख्याल राख्नुपर्छ । भन् उच्च पदस्थहरूले धेरै सोचविचार गरेर मात्र बोल्नुपर्छ । उनीहरूले आफ्नो बनाइ राख्दा धेरै देश र समाजमा आँच आउन दिनुहुँदैन । तर, केही दिनअघि एउटा सार्वजनिक कार्यक्रममा पूर्वराष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले बोलेका कुराहरु विभेद निम्त्याउने खालका थिए ।

कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै उनले महिला जसरी भएपनि पदमा पुग्नपर्ने र महिलाले हरेक क्षेत्रमा अग्रसरता लिनुपर्ने बताइन् । बोल्ने क्रममा उनले महिला र पुरुष समान हुन् भन्ने विर्सिन् । आफूले बोलेका कुराले समाजमा कस्तो प्रभाव पार्ने ? भन्ने पनि उनले सोचेको देखिन्छ । पछिल्लो समय विद्यालयस्तरदेखि नै छोराछोरी समान हुन् भनेर पढाउने गरिन्छ । छोराछोरी बराबरी हुन् भनेर भनिरहँदा उनले महिला मात्र माथि पुग्नपर्छ भन्नेजस्तो कुरा निकालिन् ।

उनले राष्ट्र निर्माण, समाजलगायत हरेक क्षेत्रमा दुवैको समान प्रतिनिधित्व हुनुपर्छ भन्नुपर्‍थ्यो । तर, उनले विभेद सिर्जना हुने बनाइ राखिन् । भण्डारी आफैँपनि पटकपटक सांसद भइसकेको व्यक्ति हुन् । उनले विभिन्न मन्त्रीको भूमिका पनि निर्वाह गरिन् । दुई कार्यकाल राष्ट्रपति बनिन् । तैपनि उनको तर्फबाट यस्तो अभिव्यक्ति आउनु साँच्चै नै लज्जास्पद छ ।

उनलाई चुनावमा मतदान गर्ने महिला र पुरुष दुवै हुन् । उनलाई राष्ट्रपति बनाउन मतदान गर्नेमा पुरुष सांसद पनि छन् । एउटा जिम्मेवार पदमा पुगेको व्यक्तिले पुरुष र महिलाबीच दूरी ल्याउने कुरा गरिन् । विवाद हुने देख्दादेख्दै पनि उनले सोचिन्न् । राजतन्त्रमा राजाको पहिलो छोरो राजा हुन्थ्यो । छोरीहरु त्यहाँ गरिँदैनथे । जनताको छोराछोरीले राष्ट्र हाँक्नुपर्छ भनेर यहाँ आन्दोलन भयो ।

धेरैले ज्यान गुमाए, अंगभंग भए । त्यसपछि जनताको छोराछोरी राष्ट्रप्रमुख हुने व्यवस्था आयो । त्यही व्यवस्थाअनुसार भण्डारी राष्ट्रपति भइन् । तर, उनले राष्ट्रपति भएर पनि स्मरणयोग्य काम गर्न सकिन्न् । उनी जनताको छोरी भएर पनि जनताका लागि काम गर्न नसकेकी हुन् । उनी कतै सवारी हुँदा राजाजसरी निस्किन्थिन् । बाटो रोकेर, जनतालाई दुःख दिएर ।

पदमा रहँदा पनि उनले पार्टीको कार्यकर्ताभैँ काम गरिन् । नागरिकता विधेयक पटकपटक फर्काएकी उनले संसद विघटनको प्रस्ताव सोच्दै नसोच्ी सदर गरिन् । तर, दुवैचोर्ति सर्वोच्च अदालतले व्यूताईँदियो । आमाको नामबाट नागरिकता पाउने प्रस्ताव उनले फर्काइन् । उनले विधेयक प्रमाणिकरण गरेको भए महिलाहरूले पनि नागरिकता पाउथे होला । त्यही विधेयक राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले सदन गरिदिए ।

राष्ट्रपति भनेको साभा व्यक्ति हो । उसले गरेका काम सबैले अध्ययन गरिराखेका हुन्छन् । उसले के बोल्‍यो, के काम गर्यो ? यो त जनताले सँधैँ सम्झिराख्छन् । महिला र पुरुष एकरथका दुई पाइग्रा हुन् । जुन घरमा महिला पुरुष समान हुन्छन्, त्यो घर राम्रो हुन्छ । समाज र देशको हकमा पनि त्यही नै हो । विगतको अवस्था हेरी महिला धेरै अगाडि आइसकेका छन् ।

महिलाहरु शिक्षित बन्दै गएका छन् । देशको प्रमुख निकायमा महिला पुगेका छन् । नेपालको पहिलो महिला राष्ट्रपति नै भण्डारी नै हुन् । प्रधानन्यायाधीशदेखि लिएर सभामुखसम्म महिला बनिसकेका छन् । सरकारी कार्यालयमा पनि महिलाको सहभागिता बढ्दो छ । कतिपय क्षेत्रमा भने महिलामाथि शोषण, विभेद कायमै छ । त्यहाँ राज्यको आँखा जानुपर्‍यो । छोरीछोरीबीच विभेद गर्नेहरुको मानसिकतामा परिवर्तन ल्याउन सक्नुपर्‍यो ।

शिक्षामा समान पहुँच बनाउनुपर्‍यो । अनि त कोही कसैबाट विभेदमा पर्दैन । सरकारले

एउटा माथि, एउटा तल देखाउने होइन, बराबर बनाउने हो । दुवैलाई क्षमतावान बनाउने हो । राज्यको नजरमा सबै समान हुनुपर्छ । एउटालाई काखी च्याप्ने, अर्कोलाई पाखा लगाउने काम राज्यबाट हुनुहुँदैन । यसो भएमा पुनः लडाईँ शुरु हुन्छ । राज्यले त सबैतिर समान प्रतिनिधित्वको वातावरण बनाउनुपर्छ ।

समाज विकासमा दुवैको योगदान आवश्यक छ भन्ने सोच फैलाउन सक्नुपर्छ । देशको रक्षा गर्ने महिला र पुरुष आवश्यक छ भन्ने कुरा सिकाउनुपर्छ । विकास नभएको ठाँउमा विकास पुर्याउनुपर्छ । महिला र पुरुषको नाममा राजनीति गर्नुहुँदैन । भाषण गर्नमै रुमल्लिनुको साटो राज्य विकासमा लाग्नुपर्‍यो । जनतालाई स्वास्थ्य, शिक्षामा पहुँच पुर्याउनुपर्‍यो । राजनीतिक लडाईँ अब सकिस्‍क्यो ।

अब अर्को व्यवस्था आउने वाला त छैन । सबैको ध्यान अब विकासमा मात्र केन्द्रित हुनुपर्‍यो । जहाँ विकास पुगेको छैन, त्यहाँ हातेमालो गरेर विकासको मूल फुटाऔँ । गाउँगाउँमा रोजगारीको सिर्जना गरौँ । त्यहाँ मान्छे बस्ने वातावरण बनाऔँ । एकले अर्कोको खुट्टा तान्दातान्दै देश सकिस्‍क्यो । नेपाली सबै विदेश पुगिसकेका छन् । गाउँ रितिसक्यो । जमिनहरु सबै बाँभो छन् ।

यतातिर ध्यान दिऔँ । नीति नियम बनाउने ठाउँमा पुगेका वा नीति नियम कार्यान्वयन गर्न बसेका व्यक्तिले जनताको अभिभावकत्व निर्वाह गर्नुपर्छ । आफूले पाउनुपर्ने सेवासुविधा त्यागेर देश र जनताका लागि तिनले काम गर्नुपर्छ । देशको आर्थिक अवस्था नाजुक बन्दै गएको छ । तर, सेवासुविधा लिने क्रम रोकिएको छ । बहालवालादेखि भूपूवाला सम्मले सरकारी सेवासुविधा लिइरहेका छन् ।

त्यसैले यिनीहरुको भाषण कसले पत्याउँछ ? देशमा के भइरहेको छ ? तिनलाई थाहा छैन । जसरी हुन्छ, आफू मोटाउनु छ । हामी कुराचाँहि मिठो गछौँ । तर, गर्ने बेला हामी ठ्याक्कै विपरीत गछौँ । हाम्रो देखाउने

र चपाउने दाँत छुट्टाछुट्टै छ । जसलाई पनि सात पुस्तालाई पुग्नेगरी सम्पत्ति जोड्नु छ । कुनै जनता खान नपाएर भोक बसेका छन् । कुनै सडकमा सुतेका छन् ।

तर, नेताहरुलाई सेवासुविधा पुगेको छैन । आफ्नो घर भाडामा लगाएर राज्यबाट सेवासुविधा लिइरहेका छन् । जुन लाजमर्दो कुरा हो । नेता भएपछि त पहिलो जनताको विषयमा सोच्नुपर्‍यो । सर्वसाधारणले होस् या पदमा बस्ने व्यक्तिले मलाई राज्यले के दियोभन्दा पनि मैले राज्यलाई के दिए भन्ने हेर्नुपर्छ । देश विकास भएन् भने सीमित व्यक्तिलाई फाइदा हुन्छ ।

देश विकास भयो भने त सबैलाई फाइदा हुन्छ । जनताले कर तिर्ने र नेताले भ्रष्टाचार नगर्ने हो भने देश आफैँ विकास भइहाल्छ । अहिले सबै काम नगर्ने खाने मात्र भए । जनताको प्रतिनिधि भनेको छ तर आफ्नो धोको भर्नमै केन्द्रित छन् । यहाँ करोडौँ पीडित छन् तर हजार चाँहि सोखमा छन् । जे जो खाने ठाउँमा छन् तिनलाई मात्र जिन्दगीको मज्जा आइरहेको छ ।

साँच्चै नै देश परिवर्तन गर्ने हो भने पुष्पकमल दाहालले तलबभत्ता छोडेर उदाहरण देखाउनुपर्छ । राष्ट्रपतिले पनि आफ्नो सबै सेवासुविधा छोड्नुपर्छ । उनीहरु त्यागी भएभने मात्र अरुमा पनि केही चेतना आउँला । राजा वीरेन्द्रको परिवारले १३ करोड रुपैयाँ खर्च गर्‍थ्यो । तर, ज्ञानेन्द्र आउनेबित्तिकै ६५ करोड पुर्‍याए । जसका कारण जनता सडकमा आउनुपर्यो ।

राजतन्त्र हट्यो । अहिले सबै जनताको पैसामा मोजमस्ती गर्ने भएको छन् । अहिले खर्चौँ रुपैयाँ त सेवासुविधाकै लागि छुट्याउनुपरेको छ । यहाँ खाने नै खाने मात्र भए । त्यसैले देश विकास हुन सकेन् । कोही पनि देशप्रति जिम्मेवार भएनन् । देशका उच्च पदस्थहरूले अब देश र जनताका लागि सोच्नु । हामीहरु देशको अभिभावक हौँ भन्ने यिनीहरूले बुझ्नु । यिनीहरूको काँधमा देश छ । जनता अहिले आक्रोशित छन् । त्यसैले नेताहरु जिम्मेवार वनुन् ।

अर्थतन्त्र

अबौँ ठगीको आरोपमा पक्राउ परेका सीबी लामा प्रहरीद्वारा सार्वजनिक

काठमाडौँ - कान्तिपुर सेभिङ एण्ड क्रेडिट कोअपरेटिभ संस्थाका संस्थापक, तत्कालीन अध्यक्ष सीबी लामा उर्फ चन्द्र बहादुर तामाङलाई प्रहरीले पक्राउ गरी हिजो आइतबार सार्वजनिक गरेको छ । काठमाडौँ उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालयको टोलीले लामालाई केही समय अघि पक्राउ गरेको हो । प्रहरीका अनुसार कान्तिपुर सहकारीका संस्थापक तथा अध्यक्षसमेत बनेका लामालाई इण्डियाको सिमा छेउबाट पक्राउ गरेको थियो । सिमा क्षेत्रमा पक्राउ परेका लामालाई काठमाडौँ ल्याई काठमाडौँ उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालयले हिजो सार्वजनिक गरेको हो । अहिले लामा तामाङ पशुपति सेभिङ एण्ड क्रेडिटका अध्यक्ष छन् । समाचार स्रोतका अनुसार लामाले कान्तिपुर सहकारीमा जम्मा भएको ६ अर्ब र पशुपतिको २ अर्ब गरी ८ अर्ब रकम अपचलन गरेको आरोप लागेको छ । तत्कालीन अध्यक्ष लामा तथा सञ्चालकहरूले कान्तिपुर सहकारीको बचतकर्ता र सेयर सदस्यको साढे ६ अर्ब दुरुपयोग गरी व्यक्तिगत नाममा घरजग्गा, निजी कम्पनी र रिसोर्टमा लगानी गरेका थिए । काठमाडौँको पुरानो र धेरै बचतकर्ता भएको मध्ये एक कान्तिपुर सहकारीले शाखा तथा सेवा केन्द्र गरी १८ ठाउँमा सेवा विस्तार गरेको थियो । कुनै समय करिब १४ हजार बचत खाता खोलिएको सहकारीमा अहिले पनि करिब ७ हजार बचतकर्ताको ६ अर्ब १३ करोड बचत छ भने सहकारीको सेयर पुँजी करिब ४० करोड छ ।सहकारीले ६ अर्ब २२ करोड ऋण लगानी गरेको विवरण सहकारी विभागमा बुझाएको छ । यो ऋणको ठूलो हिस्सा सहकारीका तत्कालीन अध्यक्ष सीबी लामा, वर्तमान अध्यक्ष हिमालय विक्रम मल्ल ठकुरी, प्रबन्ध सञ्चालक प्रेमध्वज तामाङ, सञ्चालकहरू जोगलाल लामा, सानुकान्छा लामा, नारायणप्रसाद रिमाल, ईन्दु थापा र देवराज पराजुली लगायतले मनोमानी ढंगले घरजग्गा, क्रसर उद्योग, निजी अस्पतालदेखि कलेजमा लगानी गरेको बताइएको हो । कान्तिपुर सहकारी सञ्चालकहरूका अनुसार ६ अर्ब २२ करोड ऋण लगानी मध्ये करिब ३० प्रतिशत वास्तविक हो । वि.सं. २०५३ सालमा खुलेको कान्तिपुर सहकारीको अध्यक्षमा सीबी लामा २४ वर्षसम्म रहेका थिए । लामाले सञ्चालकहरूसँग मिलेर बचतकर्ताको ठूलो रकम घरजग्गा र आफूहरूले खोलेको निजी कम्पनीहरूमा लगाएको बताइन्छ । जसमा काभ्रेको धुलिखेल र पनौती, भक्तपुर साँगा, काठमाडौँ फर्पिङ, मकवानपुर चित्लाङ, मोरङ कानेपोखरी, खोटाङ हलेसी लगायत स्थानमा ४ सय रोपनीभन्दा बढी जग्गा किनिएको विवरण सहकारी विभागमा बुझाइएको छ । सहकारी विभागमा पेस गरेको विवरण अनुसार ३२ स्थानमा घरजग्गा छ, ती मध्ये केही सम्पत्ति ऋण लगानी नउठेपछि धितो सकारेको दाबी गरिएको छ । काठमाडौँ फर्पिङमा २२ रोपनी, बूढानीलकण्ठमा २ रोपनी बढी, थली-डाँछीमा १ रोपनी ११ आना, चपली भद्रकालीमा घर समेत १ रोपनी १२ आना २ पैसा, टेकुमा २२ आना, नयाँपाटीमा ११ आना २ पैसा, लाजिम्पाटमा २ आना २ पैसा, नयाँबानेश्वरमा ४ आना २ पैसा, बौद्धमा ५ आना २ पैसा, साँखुमा ३ आना जग्गा रहेको जनाइएको छ । यसरी विभागमा पेस भएको बाहेक सहकारी सञ्चालकहरूले काभ्रे भुम्लु गाउँपालिकामा ७ सय रोपनीभन्दा बढी जग्गा किनेका छन्, जहाँ बाखा तथा कृषि फार्म चलाइएको छ । काभ्रेकै पनौतीमा १२६ रोपनी जग्गा छ । कान्तिपुर सहकारीका सञ्चालकहरूले उडुवादेवी रोडाढुंगा उद्योग नामक क्रसर उद्योग खोलेको भए पनि पछिल्लो समय क्रसर उद्योग बन्द गरेर जग्गा प्लटिङ गरिरहेको छ । यस ठाउँमा २८२ टुक्रा जग्गा निकालिएको छ, जस मध्ये २ सय ८ सञ्चालकहरूसँग छ भने बाँकी प्लानिङ गर्ने कम्पनीलाई दिइएको छ । यस्तै काभ्रेकै मण्डन देउपुर १२ मा ३ रोपनी ५ आना बढी जग्गा छ भने मंगलटारको सुष्मि स्टोन सहकारी सञ्चालक प्रेमध्वज लामाको नाममा छ । भक्तपुरको साँगामा २८ रोपनी १२ आना, गुन्डुमा ७ आना बढी, धादिङको धुनीवंसीमा २ रोपनी, तनहुँमा १६ रोपनी र खोटाङको हलेसीमा १८ रोपनी जग्गा छ । सहकारीमा आवद्ध ५ जना सहित ६ जनाको नाममा हलेसीको जग्गामा जाम्बला रिसोर्ट प्रा.लि. सञ्चालनमा रहेको छ । मोरङको भोडाहाटमा ९ कट्ठा, बखरीमा १० धुर, सर्लाहीको हरिवनमा ५ कट्ठा १० धुर, चितवनमा २० कट्ठा र हेटौँडामा ११ कट्ठा जग्गा छ । कान्तिपुर सहकारी सञ्चालकहरूको नाममा थुप्रै स्थानमा किनिएको जग्गाको विवरण अब्ने लुकाइएको आशंका गरिएको छ ।

सिटिजन्सद्वारा भिडियो प्रतियोगिता आयोजना

काठमाडौँ - आफ्ना ग्राहकहरूसँगको संलग्नता बढाउन सिटिजन्स बैंकले ‘पार्टनर फर प्रोग्रेस’ नामक फेसबुक भिडियो प्रतियोगिता आयोजना गरेको छ । बैंकका अनुसार व्यक्तिगत वा व्यावसायिक रूपमा प्रगतिमा साथ दिने र जीवनमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउन योगदान पुऱ्याउने व्यक्ति वा संघसंस्थालाई सबैमाझ चिनाउने र सम्मान गर्ने उद्देश्यले प्रतियोगिताको आयोजना गरेको हो । आफ्नो सफलताको पछाडि नजिकको मान्छेले गरेको संघर्षलाई भिडियोमार्फत देखाउन खोजिएको बैंकले जनाएको छ । बैंकले एक विज्ञप्ति प्रकाशित गर्दै आम व्यक्तिको पनि वास्तविक जीवनको सफलताको कथा अरूलाई प्रेरणाको स्रोत बन्न सक्ने र यो भिडियो प्रतियोगिताले धेरैलाई प्रेरित गर्ने विश्वास लिएको उल्लेख गरेको छ ।

प्रेरणादायक आफ्नो कथाहरूलाई छोटो मोबाइल भिडियो वा फेसबुक रिलको रूप दिएर प्रतियोगितामा समावेश हुन सकिने जनाइएको छ । एक मिनेटसम्मको समयावधि भएको भिडियो बनाएर ह्यास्ट्याक पार्टनर फर प्रोग्रेस सहित फेसबुकमा भिडियो अपलोड गरी सिटिजन्स बैंकको फेसबुक पेजलाई ट्याग गर्नु पर्नेछ ।

प्रतियोगितामा उत्कृष्ट प्रथम हुने भिडियोलाई सम्मान स्वरूप नगद ५० हजार रुपैयाँ, द्वितीय हुने भिडियोलाई ३० हजार रुपैयाँ र तृतीय हुने भिडियोलाई २० हजार रुपैयाँ प्रदान गरिने जनाइएको छ । सो प्रतियोगिता जेठ महिनाभर सञ्चालन हुनेछ ।

देशैभरि रहेका सिटिजन्स बैंकको आफ्ना १९० वटा शाखा कार्यालय, १५३ वटा एटीएम र ९८ वटा शाखारहित बैंकिङ इकाइबाट सेवा दिँदै आएको बताइएको छ ।

पोखरा - नेपाली सेनाले प्राकृतिक विपत्तिमा सुरक्षित रहनको लागि स्थानीय वासिन्दाहरूलाई सचेतना मुलक कार्यक्रम तथा तालिम प्रदान गरेको छ । पोखरा फुलवारीमा रहेको श्री कृष्ण दल गणले प्राकृतिक विपदमा कसरी जोगिने भन्ने बारे “अभ्यास मनसुन-४” यही जेठ १४ गतेबाट २० गतेसम्म १ हप्ता कार्यक्रम

सञ्चालन गरेको हो । गणका क्या. उमङ्ग श्रेष्ठले पोखराका विभिन्न स्थानमा सचेतनामुलक कार्यक्रमहरु गरिएको जानकारी गराए । “अभ्यास मनसुन-४” मा प्राकृतिक विपतमा कसरी आफु, आफ्नो परिवार र समाजलाई सुरक्षित राख्ने भन्ने विषयमा सचेतनात्मक कार्यक्रम गरिएको हो, उनले भने, ‘हामीले कार्यक्रम

गरेको वडाका स्थानीय वासिन्दाहरूलाई समावेश गराई उनिहरूलाई विपदको दौरान ईप्रोभाईजेशन गरी बाढी तथा पहिरोमा प्रयोग गरिने सामाग्रीहरु रोप, पिकेट, कपडाबाट स्टेचर बनाउने तरिका, म्याट्रेसको प्रयोग गरि बोट बनाउने र बोटलको प्रयोग गरि लाईफ ज्याकेट बनाउने तरिकाहरुको बारेमा डेमो देखाउने र बनाउन सिकाइएको थियो । ’

यो बर्खाको समय भएको हुँदा बाढी तथा पहिरोबाट हुने जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कक्षा तथा सचेतनामुलक जानकारीका कार्यक्रमहरु गणले गर्दै आएको र मनसुनजन्य विपद्को समयमा नेपाली सेनाले विपद व्यवस्थापनको दौरान गर्ने कार्यको बारेमा स्थानीयलाई जानकारी गराएको क्या.श्रेष्ठले बताउनुका साथै, हावा हुरी,

मुन्धुम

मासिक

भाषा- लिपी, संस्कार-संस्कृति, धर्म-कर्म

लगायतका विविध पक्ष बारे जानकारी लिन

“मुन्धुम मासिक” खोजीखोजी पढौं !!

मुक्तिनाथ यात्रा एउटा सभ्यताको अध्ययन हो ।

विष्णु गिरी "निश्चल" एउटै उदेश्य, लक्ष्य र सपना बोकेका हामी चार युवाको अगुवाईमा खोलिएको व्यवसायिक कम्पनीको योजनालाई सार्थकता दिन र साथीहरु विच थप आत्मीयता बढाउने उदेश्यलाई केन्द्र बिन्दुमा राखेर मुस्ताङ्गको यात्रा गर्ने तय भयो तर, एक साथीलाई मनाउन हामी तीनलाई मेहनत निकै परेपनि अन्ततः मन नमिल्ने कुरै भएन । हाम्रो योजना अनुसार मिति २०८० जेठ ९ गते साभ्र ७ बजे गन्तव्यका लागि काठमाडौँबाट निस्क्यौ । प्राईभेट विद्युतीय गाडीमा पोखरासम्मको यात्रा गर्ने त्यसपछि, मुस्ताङ यात्राका लागि अर्को गाडीको व्यवस्था फोन मार्फत नै गरिएको थियो । यात्रा शुरु भयो, तिता मिठा गफ गर्दै शुरु भएको यात्रा गाडीमा निदाउँदै मिठा गफ गर्दै गाडीको रफतारमा राति १२ बजेतिर साथीले चिनेको रेष्टुरेन्टमा खाना खाेयौ । पैसा तिरेर खाना खाए पनि हामीले राम्रो आतिथ्यता पाेयौ।

रातिको ३ बजे पोखरा पुग्यौ । पोखराको नाईट लाईफ नेहेरी निद्रै लागेन र लाउन्ज गर्‍यो केही समय बिताएर होटल आएर सुतेको १ घण्टापछि नै मुस्ताङको लागि हिडियो । पाका उमेरका अनुभवी सवारी चालक हरी ढकालको साथमा हामी बान्लुङ बजार ठूलो रहेछ, गाडीबाट नै घुम्‍यौ । बागलुङ भगवतीको दर्शनले मन आनन्दित बनायो । ठूलो आस्था रहेछ, त्यहाँका वासिन्दामा । मैले पहाडी क्षेत्रमा त्यत्रो व्यवस्था सहितको प्रबन्ध देखेको थिइनँ। भरपुर दर्शन गरियो । यहीं क्रममा गलेश्वर महादेवको दर्शन गर्दै बेनी नजिकै होटल कालीगण्डकी एण्ड थकाली भान्छा घरमा खाना खाेयौ । बेनीबाट मुक्तिनाथ जाँदा बाटोमा तातोपानी रहेछ । फर्किंदा त्यहाँ बस्ने योजना साथ हामी अगाडि बढ्यौ । वाटोमास्थानीय अर्गानिक दही, केरा खादै यात्रालाई अगाडि बढायौ । रमाइलो कुराकानीको क्रममा संस्थागत र व्यवसायिकताको गफ गर्दै यात्रा अगाडि बढिरह्यो । यसरी बाटा वरिपरिका दृश्य नियाल्दै हाम्रो यात्रा निरन्तर अघि बढ्यो । उत्तर तिब्बतबाट निस्किएको कालीगण्डकी नदी चट्टानले बनेका गगनचुम्बी अग्ला पहाडहरूको खोंचबाट दक्षिणतर्फ बगेको रहेछ । सडक छेउबाट बगेको कालीगण्डकीको प्रवाह र दृश्यले हामीलाई रोमाञ्चित बनायो । हिमाली क्षेत्र भएकोले चिसो स्वभाविकै थियो । कालीगण्डकीको किनारै किनार मोटर बाटो । सिधै उत्तर । विचबिचमा सानातिना खोलाखोलीहरु कालीगण्डकीमा समाहित भएको देख्न पाईन्थ्यो । दृश्यहरु अत्यन्त लोभलाग्दा थिए । ठाउँ ठाउँमा आकाश सांघुरिएको देखिन्थ्यो । हिमाली बाटो ठूलाठूला चट्टानी पर्वतलाई छिचोल्दै गएको छ ।

अजंगका ती पहाडहरु कुम्भकर्ण भै चिर निद्रामा छन् । काठमाडौँ आसपासमा भै खानी संचालनको नाममा जताततै चिथोरिएका छैनन् । अनन्त सौन्दर्य पस्किरहेका छन् । पहाडको छाती चिरेर निस्किएका भरनाले पीडा भन्दा आनन्द दिँदरहेका छन । त्यसका केही दृश्य क्यामरा र मनमा कैद गर्दै हामी अघि बढ्यौ साथमा मिठा जोक र रमाईलो कुराकानी त छदै थियो । रुप्से भरनाले हाम्रो यात्रालाई थप उर्जा दियो । माथिबाट हामीलाई भेट्न आतुर भएर बगेको सेतो पानीको दाना शरीरमा पर्दा तरंग उत्पन्न हुन्थ्यो, भण्डै ३० मिटर अग्लो रुप्सेलाई हामीले पनि चुनौती दिए जस्तै, उसको तस्बिरहरु चोरिरह्यौ । तस्बिर खिच्नुभन्दा उसैलाई हेरिराख्नु हाम्रो यात्राको अर्को रमाईलो क्षण बन्यो । भरनालाई छोडेर थोरै माथि पुग्दा त्यहाँ बगेको एक मिटर चौडा र अत्यधिक गहिराईको कालिगण्डकी पनि सुतेर बगेकी भरना जस्तै लाग्थ्यो । नजिकै पुगेपछि, हिमालको घरमै प्रवेश गरे जस्तो भान हुन थाल्यो, हिमालले आफ्नै नजिक बर्नादिए जस्तै गर्‍यो र थकित बनेका आँखामा निश्चल उर्जाहरु भरिदियो । टुकुचे, मार्फामा केही समय हामी घुम्‍यौ टिकटक बनायौ र यो यात्रा जोमसोममा गएर रोकियो । मुस्ताङको सदरमुकाम जोमसम भएपनि ठूलो रहेनछ । सेवाग्राही कमै होलान् । सरकारी अड्डा घाउनेभन्दा आफ्नो व्यवसाय राम्रोसँगले चले त भै गयो नि । गरेकै छन् । लोडसेडिङ्ग रहेनछ । हामी त्यहीं बस्ने र भोलि पल्ट मुक्तिनाथ दर्शन गर्ने योजना बनायौ । साँभ्र मुस्ताङ जिल्ला घरपछाडि गाडुपालिकामा कार्यरत मित्र राजन कडेल र आशिष भण्डारीले गाउँपालिकामा वित्तीय साक्षरता सम्बन्धी कार्यक्रम गर्दा कसो होला भन्ने प्रस्ताव आयो । त्यो अवसरलाई हामीले गुमाउन चाहेनौ, भोलि पल्ट जेठ ११ गते कार्यक्रम गर्ने र त्यसको चाँजोपाँजो मिलाउने जिम्मा प्रदिप जीलाई दिइयो । राति मिठो मुस्ताडी खानाको स्वादसँगै भोलि मुक्तिनाथ दर्शन गर्ने मनोकौक्षा बोकेर निद्रादेवीको शरणमा

गईयो । बिहान सबेरै पुनः यात्रा शुरु गरियो । किनकि, हामीले मन्दिर दर्शन गरेर उपल्लो मुस्ताङको पनि यात्रा गर्नु थियो । निलगिरी र धौलागिरी हाम्रो दक्षिणमा थिए । त्यहाँ धौलागिरी र निलगिरी हिमालहरूको सुन्दर दृश्य हामीले हेर्न पाेयौ । धौलागिरी दुधले धोएभैं सेतो थियो भने, निलगिरी आकाशभै निलो थियो । हामी मुक्तिनाथ पुग्यौ । मुक्तिनाथ हाम्रो गन्तव्यको शिखर, भगवान नारायणको वासस्थान थियो । त्यो सुन्दरताको वर्णन गरेर साध्य छैन, अत्यन्त सुन्दर । त्यसैले होला माहात्मा, साधुसन्त, भक्त, प्रशासक, राजनीतिज्ञ, उद्योगी, व्यापारी, कलाकार, सर्वसाधारण सबैको आस्थाको पुञ्ज । मन्दिर दर्शन गर्न धेरै भारतीय तीर्थालु आएका थिए । माथिसम्म जान नसक्नेहरूका लागि घोडा र स्ट्रचरको सुविधा पनि थियो । हामी माथिसम्म नै हिंडेर जान तयार थियौ । स-साना पाइला चान्दै हामी माथि मागियो । मुक्तिधाम तीर्थालु आफूलाई मानिसको काँधमा बोक्न लगाएर मन्दिर दर्शन गर्न गइरहेका थिए । मन्दिर अघि दुइट्टा कुण्ड थिए । मन्दिर पछाडि १०८ धारा थिए । हामीले पनि ढौडेर पूरा गर्यौ, त्यो कार्य । टाउकै दुखाउने चिसो रहेछ । त्यसपछि कुण्डमा डुबुल्की मान्नु पर्ने भएकोले, चिसोको पर्वाह नगरी मागियो । मुक्तिधाम अगाडिको कुण्डमा डुबेर पैसा निकाल्ने प्रचलनको नक्कल हामीले पनि गर्‍यौ । पूजा कार्य भक्ति र प्रेमभावले आ-आफ्नो मूल्य, मान्यता र स्वधर्म अनुसार सम्पन्न गरियो । धेरै फोटो खिचियो, कति धेरै धेरै । प्रकृतिलाई जिस्काउने भोक थियो । फेरि आई पुग्ने नपुग्ने संयोग मात्र भएकोले धितमरुन्जेल भगवानको समीपमा बसियो । नारायणको मन्दिर माथि, तल कालीगण्डकीले अविच्छिन्न शालीग्राम पस्कदै प्रवाहित हुनु संयोग मात्र कहाँ हुन्थ्यो र ? सत्य थियो, त्यो लिला हैन, भक्तलाई कृपा थियो भगवानको । भित्र देखिनै आनन्द लागेर आयो । त्यहीं सेवा गरेर बस्न पाए हुन्थ्यो भन्ने पनि मनमा आउथ्यो । प्रकृतिको त्यो अनन्त स्वादपान गरेर । हामीले त्यहाँ भरपुर आनन्दको अनुभूत गर्‍यौ । सामुद्रिक सतहदेखि ३८सय १० मिटरको उचाईमा रहेको यो मन्दिरको वर्णन गरेर नसकिने रहेछ । मुक्तिनाथको दर्शनपछि युद्ध जितेको अनुभूति गर्‍यौ । काठमाडौँको धूलो र धुवाको रापमा थिँचिएर थर्झथलो भएको यात्रीले मुस्ताङ्गको प्राकृतिक सौन्दर्यको स्वपान गर्दाको आनन्द व्यक्त गर्न सक्ने कुरै थिएन । मुस्ताङको मुक्तिनाथ यात्रा केवल धार्मिक मात्र होईन, त्यो एउटा सभ्यताको अध्ययन हो, मुस्ताङ मानसिक थकान मार्ने एउटा प्रतिक्षालय हो, धार्मिक आस्थाको एउटा आँगन हो, जहाँ हिन्दु र बौद्ध धर्मात्म्वीहरु जाने एक मात्र साभा थलो पनि हो ।

चाइना साउर्दनद्वारा नेपालमा दैनिक दुई उडान हुने

काठमाडौँ - संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्ययनमन्त्री हितबहादुर तामाङले चाइना साउर्दन एयरलाईन्सकाका प्रतिनिधिलाई त्रिभुवन अन्तराष्ट्रिय विमानस्थलमा स्वागत गरेको छ । मन्त्री तामाङ र चाइना साउर्दन विमान कम्पनीको नेपालस्थित प्रतिनिधिले चीनको गोन्जाउबाट काठमाडौँ उडानको आधिकारिक थप उडानको क्याविन क्रुहरूलाई त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा स्वागत गरेको हो । मन्त्री तामाङले आगामी दिनमा चाइना साउर्दन विमानको व्यावसायिक उडान थप विश्वासिलो, सुरक्षित बनाउन अझै प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्दै पर्यटन प्रवर्द्धनमा थप टेवा पुग्ने विश्वास व्यक्त गरे । चीनको चाइना साउर्दन एयरलाइन्सले नेपालमा आफ्नो उडान थपेको छ । हाल ग्वान्जाओबाट काठमाडौँ गन्तव्यमा हरेक दिन एउटा उडान गरिरहेको साउर्दन एयरलाइन्सले अबदेखि दिनमा दुई वटा उडान सुरु गर्ने जानकारी दिएको छ । विमानस्थलका प्रवक्ता सुवास भ्फाका अनुसार चाइना साउर्दन एयरलाइन्सको जहाज

दिउँसो काठमाडौँ विमानस्थलमा अवतरण भई यहाँबाट यात्रु लिएर ग्वान्जाओ उडेको छ । उक्त एयरलाइन्सले कोभिड -१९ महामारीपूर्व नेपालमा दैनिक दुई उडान गर्दै आएकोमा महामारीका कारण एक उडान कटौती गरेको थियो । कटौति भएको उडान पुनः सुचारु गरेको हो । ग्वान्जाओबाट काठमाडौँ दिउँसो २ बजे अवतरण हुने जहाज काठमाडौँबाट ३ बजे ग्वान्जाओका लागि उडान भनेँछ । त्यस्तै राति ११ बजे काठमाडौँ आएर १२ बजे ग्वान्जाओ फर्किने उडान तालिका रहेको विमानस्थल कार्यालयले जनाएको छ । यो सहित चीनका चार एयरलाइन्सले काठमाडौँ गन्तव्यमा उडान गर्दै आएका छन् । एयर चाइना, चाइना साउर्दन एयरलाइन्स, चाइना इन्टर्न एयरलाइन्स र सिचुवान एयरलाइन्सले नेपालमा उडान गर्छन् । चीनबाट उडान बढेसँगै चिनियाँ पर्यटक आगमन बढ्ने विश्वास लिइएको छ ।

नेपाल वायुसेवा निगम (नेपाल एयरलाइन्स) ले पनि कोरोना महामारी अघि ग्वान्जाओ उडानको तयारी गरेर पनि कोरोना महामारीका

कारण रोकिएको थियो । नेपालको पर्यटन बजारका लागि चीन भारतपछिको दोस्रो ठूलो गन्तव्य हो । साथै चीन विश्वको आउटबाउण्ड टुरिजममा शीर्षस्थानमा रहँदै आएको छ । चीनको कुल आउटबाउण्ड पर्यटकमध्ये एक प्रतिशत मात्रै पनि नेपाल ल्याउन सकियो भने पर्याप्त हुने जानकारीहरु बताउँछन् ।

चीनबाट धेरैभन्दा धेरै चिनियाँ पर्यटक नेपालमा आकर्षित गर्न विभिन्न पर्यटन व्यापार मेला आयोजना हुँदै आएका छन् । दुई मुलुकबीच विभिन्न समयमा हुने कूटनीतिक भ्रमण र सांस्कृतिक भ्रमणले पर्यटन, संस्कृतिको माध्यमबाट सम्बन्धलाई थप प्रगाढ बनाइरहेको छ ।

नेपाल पर्यटन बोर्डको तथ्याडअनुसार सन् २०२३ मा १० लाख १४ हजार आठ सय २ विदेशी पर्यटकले नेपाल भ्रमण गरेका थिए । जसमा चिनियाँ पर्यटकको सङ्ख्या ६० हजार ८७ थियो । पछिल्लो समय नेपालले चिनियाँ पर्यटकलाई भिसा शुल्क नलिने घोषणा गरिसकेको छ । गत वैशाख १९ गतेदेखि नेपालीलाई साधारणतर्फ भिसा शुल्क नलाग्ने चिनियाँ राजदूतावासले जनाएको थियो । नेपालले सन् २०१६ देखि नै चिनियाँ नागरिकरलाई निःशुल्क भिसा उपलब्ध गराउँदै आएको छ ।

सन् २०२४ मा चिनियाँ पर्यटक आगमन बढिरहेको छ । बोर्डकाअनुसार गत अप्रिलमा एक लाख ११ तीन सय ७६ विदेशी पर्यटकले नेपाल भ्रमण गरेकामा चीनबाट मात्रै नौ हजार सात सय ५० पर्यटक नेपाल आएका छन् । मार्चमा १२ हजार ९३, फेब्रुअरीमा नौ हजार एक सय ८० र जनवरीमा १४३६ चिनियाँ पर्यटकले नेपाल भ्रमण गरेका थिए । कोरोना महामारीपूर्व २०१९ मा एक लाख ६९ हजार पाँच सय ४३ चिनियाँ पर्यटक नेपाल आएका थिए ।

३१. लुङ्गी फिट्ने, ३२. कपाल कन्याउने, ३३. जुम्रा मार्ने, ३४. केश फुकाउने, ३५. केश बाट्ने, ३६.केश चिल्लाउने, ३७. टिका लगाउने, ३८. फूल सिउरिने, ३९. कानमा सुन लगाउने, ४०. ढुङ्गी लगाउने, ४१. बुलाकि लगाउने, ४२. चुरा लगाउने, ४३. खुट्टामा कल्ली लगाउने, ४४. फूल टिप्ने, ४५. सुगन्ध लिने, ४६. शिरमा थिउने, ४७. सेवा, स्यामुना, नमस्कार गर्ने । यस्ता विभिन्न प्रकारको साकेला ,साक्खेवा, साकेवा, साकेन्वा, साक्ले शिलीहरु भाषागत, पाछा, खोला नाला र भौगोलिक रूपमा विविधता युक्त साकेला शिलीहरुको प्रस्तुति गरिन्छ । वर्तमान अवस्थामा साकेला शिलीहरु लोपोन्मुख अवस्थामा छन् । किरात सभ्यता इतिहासको प्रमाण साकेला नाच पनि हो ।

अन्तर्राष्ट्रिय

सिक्किमको ३२ मध्ये ३१ मा एसकेएम विजय

एजेन्सी- सिक्किममा २५ वर्ष शासन गरेका पवन चाम्लिङको दलले यसपटकको विधानसभा निर्वाचनमा नमिठो हार व्यहोर्‍यो । सन् २०१९ को निर्वाचनमा ३२ मध्ये १५ सिट चाम्लिङको दल सिक्किम डेमोक्रेटिक फोरम एसडीएफले जितेको थियो ।

यसपटक २ वटै निर्वाचन क्षेत्रबाट चाम्लिङ पराजित मात्रै भएनन् उनको दलले अरु १४ सिट गुमायो । एसडीएफको १४ सिट खोस्ने दल हो सिक्किम क्रान्तिकारी मोर्चा । यसका कमाण्डर हुन् प्रेम सिंह तामाङ ।

आफ्नो राजनीतिक जीवन एसडीएफवाटै सुरुवात गरेका तामाङले कालान्तरमा चाम्लिङप्रति असन्तुष्टि जनाउँदै एसकेएम खडा गरेका थिए ।

सिक्किम राज्यसभाको ३२ मध्ये ३१ सिट एसकेएमले जितेको छ । आफ्नो दललाई बहुमत दिलाएसँगै तामाङ दोस्रो कार्यकालका लागि समेत मुख्यमन्त्री बन्ने पक्का भएको छ । सिक्किममा दुई पटक मुख्यमन्त्री बन्न लागेका तामाङ को हुन् त ?

५६ वर्षीय तामाङको छवि कुशल प्रशासक, अब्बल संगठक र क्षल समाजसेवीको रूपमा स्थापित छ । उनको दलले बहुमत प्राप्त गर्नुमा तामाङको व्यक्तिगत र व्यवसायिक छवि कारक रहेको जानकारीहरु बताउँछन् ।

सन् १९६८ फेब्रुअरी ५ मा जन्मिएका तामाङले सरकारी शिक्षकमार्फत आफ्नो करियर सुरुवात गरेका थिए । कालु सिंह तामाङ र धनमाया तामाङका छोरा प्रेमले दार्जिलिङबाट आफ्नो उच्च शिक्षा हासिल गरेका थिए । सन् १९९० देखि सन् १९९३ सम्म सरकारी शिक्षकका रूपमा कार्यरत प्रेमले तीन वर्ष अध्यापन गराए ।

त्यसपछि उनको रूचि राजनीतितर्फ अघि बढ्यो ।

सन् १९९४ मा उनले चाम्लिङसँगै मिलेर एसडीएफ गठन गरे ।

२६ वर्षको उमेरमा सांसद बनेका तामाङ २० वर्षसम्म चाम्लिङकै साथमा थिए । चाम्लिङले २५ वर्ष शासन गर्दा तामाङ पनि १५ वर्षसम्म मन्त्री भए ।

सन् २०१३ मा उनले चाम्लिङसँग असन्तुष्टि जनाउँदै नयाँ दल गठन गरे । सन् २०१४ को निर्वाचनमा उनको दलले १० सिट जित्यो । सन् २०१७ मा गाइ वितरण कार्यक्रममा भ्रष्टाचार गरेको अभियोगमा उनलाई जेल चलान गरियो ।

एक वर्षसम्म जेलमा रहेका तामाङले सन् २०१९ मा आफ्नो दललाई १७ सिट जिताए । पछि एसडीएफका ४ सांसद आफ्नो दलमा भित्त्याउँदै मुख्यमन्त्री समेत बन्न सफल भए ।

तामाङ उदयको टाइमलाइन

सन् १९९४ मा उनी पूर्णकालीन रूपमा एसडीएफमा सक्रिय भएका थिए । त्यसअघि उनलाई एसडीएफको युवा संगठनको उपाध्यक्ष बनाइएको थियो । उनी २६ वर्षको उमेरमा सांसद भएका थिए । चाङकुङबाट उनी राज्यसभामा चुनिएका थिए ।

सन् १९९४ देखि सन् १९९९ सम्म उनी पशुपालन मन्त्री भए ।

सन् १९९९ मा चाङकुङबाटै सांसद चयन भएपछि उनले २००४ सम्म उद्योग मन्त्रालयको जिम्मेवारी सम्हाले । सन् २००४ को चुनावमा तामाङले भारतीय राष्ट्रिय कांग्रेसका सतिश मोहन प्रधानलाई हराए ।

त्यसपछि उनले सन् २००९ सम्म आवास मन्त्रालय सम्हाले ।

सन् २००९ मा भएको राज्यसभा निर्वाचनमा उनले भारती कांग्रेसका अरूण कुमार सिंहलाई पराजित गरे । त्यसपछि उनलाई उद्योग विभागको अध्यक्ष प्रस्ताव गरेपनि तामाङले त्यसमा रूचि देखाएनन् ।

सन् २०१४ सेप्टेम्बर ६ मा उनले एसडीएफबाट राजीनामा दिए । त्यसपछि उनले सिक्किम क्रान्तिकारी मोर्चा गठन गरे । सन्

२०१४ को चुनावमा तामाङको दल एसकेएमले ३२ मध्ये १० सिटमा जीत हात पार्‍यो ।

सन् २०१९ को चुनावमा तामाङले २५ वर्ष सिक्किमा शासन गरेका चाम्लिङको शासन अन्त्य गरे । सन् २०२४ को चुनावमा तामाङले चाम्लिङको दल एसडीएफबाट १४ सिट खोस्दै एसकेएमलाई अत्यधिक बहुमत दिलाए ।

यो बहुमत तामाङले कामकै बलमा दिलाएका हुन् । कल्याणकारी योजना, महिला तथा विपन्नहरूका निम्ति विभिन्न सुविधा र विकासमा सबैको सहभागिता सुनिश्चित गरेर तामाङले एसकेएमप्रति मतदातालाई आकर्षित गर्न सफल भएका हुन् ।

भाजपासँग चुनावी तालमेल गर्ने प्रारम्भिक रणनीतिका कारण उनलाई केन्द्रबाट बजेट मामिलामा निकै सहयोग समेत भएको थियो । तर सिट बाँडफाँट सन्तोषजनक नभएपछि चुनावको सम्मुखमा भाजपा र एसकेएमबीचको तालमेल टुट्यो ।

पार्टीलाई अत्यधिक बहुमत दिलाएका तामाङ सिक्किमको आकर्षण

बनेका छन् । यद्यपि उनले सार्वजनिक रूपमै दुई कार्यकालभन्दा बढी मुख्यमन्त्री नबन्ने उद्घोष गरिसकेका छन् । ‘म नेतृत्व विकासमा विश्वास गर्छु । दुइ कार्यकालभन्दा बढी मुख्यमन्त्री बन्ने छैन दलको अर्को नेतालाई यो जिम्मेवारीका अवसर प्रदान गर्नेछु,’ उनले प्रतिवद्धता जनाएका थिए ।

गोलेका रूपमा समेत परिचित प्रेमसिंह तामाङको गन्तव्य प्रतिवद्धता अनुसार बढ्दला वा नबढ्ला प्रतिक्षित छ ।

सन्दर्भ...

भाडो उतारेको, १०. पस्केको, ११. हात धोएको, १२. खाएको, १३. पेट अघाएको, १४. खुशी भएको ।

यस्तै खारु शिली प्रारम्भ र अन्त्य

१. फाक्लेवा शिली, २. खोरीया वा भस्मे फाङ्ने, ३. कोदालो बोक्ने, ४. व्याड खन्ने, ५. खेत खन्ने, ६. आली ताछ्ने, काट्ने, ७. आली लगाउने, ८. आली चिल्लाउने, ९. फेउरी लगाउने, १०. विऊ छर्ने, ११. बेर्ना उखेल्ने, १२. बेर्ना पछार्ने, १३. बेर्ना मुठो पार्ने, १४. खेत खन्ने, १५. आली लगाउने, १६. मकै, कोदो, धान रोप्ने ,१७.मकै, कोदो, धान गोड्ने, १८. मकै भाच्ने, १९. कोदो टिप्ने, २०. धान काट्ने, २१. आलीमा पाँजो सुकाउने, २२. बिटा लगाउने, २३. बिटा बोक्ने, २४. भाट्ने,

२५. जाली हान्ने, २६. भुस उडाउने,

२७. राशी ठडाउने, २८. अन्न भर्ने, २९. बोकेर घर भित्र राख्ने, ३०. भकारीमा भण्डारण गर्ने, ३१. भकारीदेखि धान निकाल्ने, ३२. बिस्कून लगाउने, सुकाउने, ३३. ढिँकिमा लैजाने, कुट्ने, ३४. चामल निफल्ने, केलाउने, ३५. पोल्तामा लगाउने, ३६. चामल चपाउने, ३७. बोकेर लैजाने, ३८. आगो फुक्ने, बाल्ने, ३९. चामल चौलाउने, ४०. भाडोमा लगाउने, ४१. भाडो बसाल्ने, ४२.कोक, खाना चलाउने, ४४. कोक, खाना जाँच्ने, ४५.भाँडो उतार्ने, ४६. हात धुने, ४७.आँखा पस्केको, ४८. खाना खाने, ४९.हात धुने ५०. अघाएको अनुभूति गर्ने, ५१. दाँत कोट्याउने, ५२. रमाउने, ५३. हाट बजार जाने आदि छन् ।

यस्तै सिकी शिलीको प्रारम्भ र

अन्त्य ;

१. फाक्लेवा शिली, २. भस्मे, खोरीया फाङ्ने, ३. भस्मे खन्ने, ४. कपासको विऊ छर्ने, ५. कपास टिप्ने, ६. ऐटामा लगाउने, ७. पिरि बनाउने, ८. चर्खा काल्ने, ९. धागो डल्लाउने, १०. फिकें धागो बनाउने, ११. डाकथुप्पा गाड्ने, १२. धागोको तान लगाउने, १३. ब्याडसुड राख्ने, १४. तान उठाउने, १५. रसिमा धागो काट्ने, १६. लोलोक्पा टिप्ने, १७. तान फिजाउने, १८.थाँकी, काँडयोले कोर्ने, १९. टुकि धाँगो बनाउने, २०. टुकि धागोलाई थुरीमा लाउने, २१. ब्याडसुड फिट्ने, २२. खुट्टाले तान उधारी थुरी हान्ने, २३. जुवा तान्ने, २४. कपडा बुन्ने, २५. कपडा नाप्ने, २६. कपडा च्याल्ने, २७. कपडा काट्ने, २८. कपडा सिलाउने, २९. चोलिया ओढ्ने, ३०.तुना मार्ने,

“मातृभाषाको उन्नति नगर्ने जातिको पतन र विनाश हुन धेरैवेर लाग्दैन ।”
- बाल गंगाधर तिलक

“नारी मात्र पुरुषको पत्नी होइनन्, उनी राजनीतिक नेता, कार्यकर्ता पनि हुन् ।”
- कृष्णकाया

सम्पादकीय

दलहरुले ध्यान पुर्‍याउन जरूरी

मुलुकको अस्थिर राजनीति अवस्था अभै टर्न सकेको छैन । यस्तो आशंकाले दिन प्रतिदिन देश र देशवासी बिच आक्रोस सिर्जना गरिहेको छ । नेपाली राजनीति खेलाडिहरुकै कारण तत्कालीन गठबन्धन भत्केर बनेको वर्तमान गठजोडको सरकार सञ्चालन यता थप आशंका उत्पन्न गराई रहेको हो । गठजोडमा संलग्न राजनीति दलका शीर्ष नेतादेखि दलका विभिन्न खाले गतिविधिले देशका राजनीति अवस्था अस्थिरता तर्फ नै उन्मुख भईरहेको आशंका पटकपटक गरिरहनु परेको छ । यसो हुनुको मूल कारण वर्तमान सत्ता गठजोडको सरकारको नेतृत्व गरिरहेका नेकपा माओवादी केन्द्रका अध्यक्षसमेत रहेका प्रधानमन्त्रीले चौथो पटकसम्म विश्वासको मत लिए सँगै गठजोड भित्रकै राजनीतिक दल विभाजनको संघारमा पुग्नु र पुनः गठजोड मै रहेको पार्टी नेकपा एकीकृत समाजवादी (एस) पनि विभाजन हुन सक्ने हल्लाले थप राजनीति अन्धोल्ता पैदा गराएको हो । देशको यस प्रकारको अस्थिर अनि सत्ता प्राप्तिको राजनीति चलखेलबाट

अस्थिरता र आमनागरिकको भावना, चाहना विपरीत कार्यमा तल्लीन रहेको अनुमान स्वतः गर्न सकिन्छ । जसले आमनागरिकमा आक्रोश, नैराश्यता उत्पन्न गराएको अनुभूत प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष गरिएको छ । यस्ता खाले प्रवृत्ति अनि सत्ता, शक्ति, सम्पत्तीका निमित्त गरिने राजनीति चतुरताको खेलले सिंगो देशलाई दूरगामी असर पर्न सक्ने पक्कापक्की छ । अतः समय मै राजनीतिका पण्डितहरूले आफ्नो सीमित स्वार्थलाई भन्दा पनि देश र देशवासीका विकास, समृद्धि, सुशासन, सेवा, सुविधामा दत्तचित रहँदै सधै सत्ता प्राप्ति र सत्ताच्युतको निमित्त गरिने तुच्छ स्वार्थीपनलाई तिलाञ्जली दिँदै जनादेशलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी राजनीति अन्धोल्ता अन्त गर्ने कार्यमा छलाड मार्न राजनीतिक दलहरु अग्रसर हुन सक्नु पर्दछ । तब मात्र पटकपटक सत्ता लुछाचुडी कै निम्ति गठबन्धन भत्काउने र जोड्ने कार्यमा ध्यान केन्द्रित हुने दलहरुको क्रियाकलाप नदोहोरिएला भन्न सकिएला । अन्यथा त्यस्ता खाले प्रवृत्ति अनि गतिविधि राजनीतक दलहरुकै निमित्त अभिशाप बन्न सक्ने निश्चित छ । यसर्थ मुलुक र मुलुकवासीको लागि क्रियाशील राजनीतिक दल सबै सम्बद्ध नेता, कार्यकर्ता हरेकले लामो जनसंघर्षसँगै बलिदानले स्थापित संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्यव्यवस्थाको संस्थागत स्थायित्व र ठोस कार्यान्वयनमा भूमिका निर्वाह गर्दै अधि बढ्नुको विकल्प नहोला कि, भन्न सकिन्छ । यस तर्फ सम्पूर्ण राजनीतिक पार्टी विशेषगरी, सत्ता र प्रतिपक्षमा रहेकाहरुले गम्भीर बन्दै पूर्ण रूपमा ध्यान पुर्‍याउन जरूरी छ ।

नेपाल आर्मी, इण्डियन आर्मी, ब्रिटिस आर्मी, सिंगापुर प्रहरीलगायत विभिन्न शारीरिक फिटनेशको लागि हामीलाई सम्झनुहोस् ।

MASTER RAJESH RAI
Owner/Training Director

GURKHA FITNESS & EDUCATION CENTRE

Seti Badh Marga Deep-16, Pokhara

+ 977 - 61 - 442292, 442293
+ 977 9803370473

E-mail : rairajesh56@yahoo.co.uk
www.facebook.com/gurkhatraining

गृहमन्त्रीजी ! राजनीतिक दरार बढाएर अव्यवस्था किन ?

जितेन्द्र जिशी

देशको कानून कार्यान्वयन गराउने मुखिया गृहमन्त्री जी ! सहकारी छानबिनमा नाम नराखिँदा तपाईंसँगै म पनि खुशी छु । अब रवि लामिछन्नेको नाम नभेट्ने अनुसन्धान र तपाईंको नाम लेख्ने लेखापरीक्षक मध्ये एक कानूनको दायरामा आएको म जस्तै धेरै नेपालीले देख्न पाउनेछन् । राजतन्त्र र गणतन्त्रको भिन्नता सबै नेपालीले देखेछन्, हामी विश्वस्त छौं ।

यो हप्ता तपाईं र मेरा लागि साँच्चै सुखद-दुःखद, आधा सञ्चो-आधा विसञ्चो जस्तो भयो ।

देशमा बजेट आयो । अर्थमन्त्रीले बजेट भाषण बाच्नु भयो । स्तम्भकारले सानो हुँदा धेरै गाउँलेका पत्र बाच्ने (बाचन गर्ने) गर्थ्यो । मैले मीठाई पाउथें, तपाईंले लाखौं ! भिन्नता यति हो ।

बजेटमा मन्त्री वर्षमानले गणतन्त्रका उपलब्धी सम्झाउनु भयो । यो लेखमा मन्त्री पुनले भुलेका, तर देशले कहिल्यै नभुल्ने गणतन्त्रका दाग देखाउनेछु ।

देश सिङ्गापुर वा स्वीट्जरल्याण्ड बनाउने वाचासाथ हिंसात्मक वाटो रोज्दा हजारौं जनताले प्राण दिएर भएको परिवर्तन कति अनुभूत गर्न लायक छ, बुझ्न धेरै पर जानै पर्दैन ।

सबै खाले खर्च, भुक्तानी, पेशकी तथा विविध खर्चबाट हिसाबमा देखिन नआएको, फर्छुवाट नभएको हालसम्मको बेरुजुको आकार कूल ११ खर्ब ८३ अर्ब २६ करोड रुपैयाँ पुगेको महालेखापरीक्षकको ६१औं वार्षिक प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । जब कि अघिल्लो वर्ष यस्तो बेरुजु ९ खर्ब ५९ अर्ब ७९ करोड रुपैयाँ थियो । समीक्षा अवधिमा सरकारी बेरुजु २ खर्ब २३ अर्ब ४७ करोड रुपैयाँले बढेको छ । गत वर्षको तुलनामा कारवाही गरी टुङ्गो लगाउनुपर्ने कुल बेरुजु रकम २३.२८ प्रतिशतले बढेको हो ।

अवाधिका कारवाही गरी टुङ्गो लगाउनुपर्ने रकम गत वर्षसम्म ३ खर्ब ७२ अर्ब ४५ करोड रुपैयाँ रहेकोमा यो वर्ष १ खर्ब ४० अर्ब ९५ करोड थप भई ५ खर्ब १३ अर्ब ४० करोड रुपैयाँ कायम भएको महालेखा परीक्षकको कार्यालयले भनेको छ ।

यसै साता मन्त्रीहरूको सम्पत्तिले पनि निम्दा बिगारिंदिएको छ । गृहमन्त्री जी ! नेकपा (माओवादी केन्द्र) अध्यक्ष प्रचण्डले परराष्ट्रमन्त्री नारायणकाजीलाई चढ्न दिएको महिन्द्रा गाडी प्रचण्डले सार्वजनिक गरेको सम्पत्तिमाको लिस्टमा भेटिँन । त्यो गाडी कसको सम्पत्ति हो या बेवारिस हो, खोजिदिएर आर्थिक पारदर्शीतामा साथ दिनुहुन्छ ?

हुन त जनताको रगत

पसिना पैसामा ‘कन्भर्ट’ भएको ५ अर्ब रुपैयाँभन्दा बढी रकम खोज्न भन्दा सत्तासीन सबै शक्ति मिलेर (महान्यायाधिवक्ता समेत) एउटा पात्र चोख्याउन लागेको देख्दा जावो एउटा महिन्द्रा मोटर खोज्ने चाँसो र फुसंद कस्लाई हुने ? त्यो बेवारिस नै हो । अर्को कुनै शक्ति आउला र खोज्ला । किनकी तपाईंलाई एमाले र माओवादीका विरुद्ध हिँड्ने छुट छैन । सत्ता बाहिर रह्यो भने कुन दिन के हुने हो भनी त्रासै त्रासमा बाँच्नुपरेको छ ।

स्तम्भ लेखिरहँदा डर त यता पनि छ कैलाश सिरौहियामाथि भैं तपाईं र सत्ताले तागत देखायो भने म सड्ने नै हो । अन्ततः पूर्व प्रमुख जिल्ला अधिकारी (सीडीओ) लाई कारवाही गर्नु थियो भने सहकारी ठगी र दोहोरो नागरिकता लगायत दर्जन मामिलामा तपाईंका विरुद्ध समाचार लेखेकै आधारमा रिस पोल्ने कस्तो राज्य चल्दै छ, नेपालमा ? के यही गणतन्त्रका लागि १७ हजार बढीको ज्यान गएको हो ? यसकै लागि हजारौं नागरिक विस्थापित पारिएका हुन् ?

अर्थमन्त्रीले गणतन्त्रका गाथा सुनाउँदै गर्दा तपाईंहरू जो-जो सत्ता र शक्तिमा हुनुभयो - सबै पार्टी र नेताले कार्यान्वयन वा नीतिगत तहमा ढण्डित हुने व्यवहार गर्नुभयो । तर, ढण्ड भोग्नुको साटो पुरस्कृत शैलीमा हिँडेको देखेकै छौं । तिरस्कृत हुने कि पुरस्कृत ? भुल्नु भयो । क्षमायाचना नगर्दा थप लज्जित हुनुभयो । गणतन्त्रलाई दाग लगाउने मात्र होइन, प्रणालीमा प्रश्न उठाउने काम गर्नेहरू अहिले पनि राज्य र पार्टीमा पुग्न दिन गनेर औला भाँचेर बसेका छन्, त्यो कसरी भुल्नुभयो मन्त्री जी ! जसरी प्रचण्डले महिन्द्रा गाडी दिएर भुले ?

दुखपूर्वक ती दारी र राष्ट्रघातीहरू सम्झनु हाम्रो बाध्यता हो । ७४ लाखभन्दा बढी जनताको वचत अपचलन र ठगी गर्ने ठगहरूवारे राज्यको नीति वा निर्णय हुनुपर्ने थियो ? कि एक कृपात्र जोगाउन सदन बन्धक हुनुपर्ने हो ? मुद्दा कसले उठायो गौण हो, तर के ७४ लाख मानिसको वचत डुब्न दिन सरकार तयार हो ?

भूईँ मानिसहरू संगठित भएर संघर्षमा उत्रँदैनन् भन्ने मनोविज्ञानले यो यति ठूलो मुद्दा कमजोर पार्न राज्यले सक्ने जति बल लगायो । यदी केही लाख मानिसले सडक ढाकेको भए यो व्यवस्थाको जग हल्लिने कुरा भुल्नु मुखतापूर्ण हो ।

मन्त्रीजी ! महिमामग्न र स्तुती गद्गैगद्गै कोभिड-१९ ताका ओम्मी गुपको नाममा भएको बेइमानी, वाइडबडी जहाज खरिद प्रकरण, एनसेल कर, ललितानिवास जग्गा प्रकरण, चौधरी रूपको ट्याक्सदेखि जग्गा प्रकरण, सुन तस्करी, मेलम्ची,

यती होल्डिङ, गिरिवन्धु टी स्टेट, माओवादी लडाकुको नामको ब्रम्हलुट, भेप प्रकरण, भुटानी शरणार्थी मुद्दा‘कति कति !

अनि विष्णु पोडेल भैं सबै चोखिने वा सबै डामिने ? भेद छुट्नु जरूरी छ । कुन-कुन कुरा छल्लेर गणतन्त्र चोखिइन्छ, नेता चोखिन्छन् ? जवाफदेहिता भन्ने शब्द गणतन्त्रमा महान्यायधिवक्ताले लेखेर दिएपछि सकिने हो ? मान्छे आत्महत्या गर्न बाध्य पार्ने मिटरव्याजीप्रति कठोर हुन नसक्ने राय, एउटा नीति बनाउन ७ महिना लगाउने पनि यही राज्य ! गणतन्त्र स्थापित भएपछि पनि आत्महत्या नै गर्नपर्ने भए यो व्यवस्थामा अब प्रश्न किन नगर्ने ?

एउटा प्रसङ्ग जोड्नु वाञ्छनीय देखियो । संविधान दिवसताका पूर्व-प्रधानन्यायाधीश कल्याण श्रेष्ठले भन्नुभएको थियो, ‘कार्यान्वयनको अभाव गर्नुपर्ने भए यो व्यवस्थामा अब प्रश्न किन नगर्ने ?’

केही थान ‘टेस्टेड’हरू अभै के गर्न भनेर हो - भकारी ओगटेर डुकिरहेको देखिन्छ । जे गर्नु थियो - ‘डेलिभरी’ देखिसकियो । अब देशले निकास खोज्छेछ ।

एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीबाट ‘नेपालबाट विश्वले सिक्नपर्ने’ भाषण सुन्दै गर्दा लोकतान्त्रिक गणतन्त्रले परिवर्तन ल्याउन नसकेको प्रशस्तै उदाहरण छन् । ती हुन् :

१. राजनीतिक अस्थिरता: सन् २००८ यता १६ वर्षमा १३ वटा सरकार बनेका छन् । यी १३ सरकारमा ३३४ मन्त्री, ३५ उपप्रधानमन्त्री, १०८ राज्यमन्त्री र दुई सहायकमन्त्रीले अवसर पाए । प्रदेशको नाममा फेरि उही हरेक महिना फेरबदल, पार्टी त्याग र प्रवेस, मन्त्री गद्गै समितीमा बस्न तँछाड-मछाड ! संघदेखि प्रदेशसम्म घुस ‘डिल’ गर्ने सल्लाहकार, विज्ञ अनि राजनीतिक बेरोजगारको व्यवस्थापनका लागि राज्य सधैं शिकार हुनुपर्ने । सबै पार्टीका ४० लाख (अनुमानित) बढी पूर्णकालीन कार्यकर्ता; जसको औपचारिक आयस्रोत छैन, कर तिर्नुपर्दैन, तर विलासी जीवनशैली, घरमहल कहाँबाट आउँछ ? कसले खोज्छ ? कसले रोक्छ ? के मुद्दीभर मानिसहरूले रजाई गर्ने थलो हो गणतन्त्र ? प्रधानमन्त्री, मन्त्रीका अर्धज्ञानी तथाकथित सल्लाहकारको सम्पत्ति र स्रोत खोजिनुपर्दैन ?

अब भन्दिनुस् ! जनता र राष्ट्रले के पाए ? प्रक्रियामा हुने सडक

विस्तार, टेलिफोन लगायतका ‘ग्लोबल इन्नोभेसन’, वर्षौंदेखि लगानी गरेर अनेक भूमेला छिचोल्दै बनेका ऊर्जा परियोजनाबाट उत्पादित विजुली, स्व. कृष्णप्रसाद भट्टराईका पालादेखि सुरु भएको मेलम्ची बाहेक अन्य केही छन् ? सुन्न तयार छौं । सरकार परिवर्तन, जसले राजनीतिक अस्थिरता सिर्जना गरेको छ, दीर्घकालीन नीति कार्यान्वयन तथा विकासमा बाधा पुगेको छ, यो कहिलेसम्म ? राज्यले नेता र पार्टीको असफलताको बोझ किन खेरिँरहने ?

२. भ्रष्टाचार: नेपाल संसारमा भ्रष्टाचार सूचकांकमा १२४औं स्थानमा छ (ट्रान्स्परेन्सी इन्टरनेशनलको २०२१ भ्रष्टाचार सूचकांकमा १८० देशमध्ये) । भ्रष्टाचारलाई प्रभावी ढंगले समाधान गर्न सरकार असफल भएको छ । हरेक पार्टी जो सत्तामा पुग्छ - ऊ भ्रष्ट निस्कन्छ । तर ऊ निर्धेयित या ढण्डित होइन, पार्टिमा पुरस्कृत हुन्छ र फेरि अर्को काण्डका लागि तयार हुन्छ । अनि ‘आमूल परिवर्तन’ गर्न आएका रवि लामिछानेहरू अरूलाई ढण्डित गर्ने होइन, आफैं पुरानो आहालमा डुब्छन् भने अब यो व्यवस्थामाथि प्रश्न किन नगर्ने ?

३. आर्थिक स्थिरता: सन् २००८ देखि गणतान्त्रिक भए पनि नेपालको आर्थिक वृद्धिदर औषत ४.३५ (२००८-२०२०) को सुस्त गतिमा छ । गरिबी तथा बेरोजगारी कायम छ । रोजगारीका लागि विदेसिनेको संख्या ६० लाख नाघेको छ । अन्तराष्ट्रिय व्यापार आयातमुखी छ । हामी परनिर्भर छौं, बदलाव के ?

४. सामाजिक असमानता: लोकतान्त्रिक गणतन्त्रले सामाजिक तथा आर्थिक असमानताहरू कम गर्न असफल भएको छ । जातीय भेदभाव तथा लैङ्गिक असमानता अभै कायम छ ।

५. दुर्बल संस्थाहरू: न्यायपालिका तथा निर्वाचन आयोगजस्ता लोकतान्त्रिक संस्थाहरू राजनीतिक प्रभावको शिकार भएका छन् । कानून तथा लोकतान्त्रिक प्रक्रियाहरूलाई कमजोर पारिएको छ । गणतन्त्र आएपछि, मानिसलाई बढी सजाय हुने कानून बनेका छन् । कानूनका विधायीहरू बढी वोलुनुपर्ने जन्मकैदको सजाय २० वर्षबाट बढेर २५ वर्ष पुगेको छ । राजाका पालाको राजद्रोह बढीमा ५ वर्षबाट बढेर गणतन्त्रमा जन्मकैदसम्म पुर्‍याइएको छ ।

६. अपूर्ण वाचाहरू: लोकतान्त्रिक गणतन्त्रमा सक्रमणको क्रममा गरिएका वाचाहरू; जस्तै संघीयता, समानुपातिक प्रतिनिधित्व तथा समावेशी शासन लगायत मामिला अपूर्ण वा आंशिक रूपमा बाँकी सातौं पातौमा

पाठक मन्थन

बुलन्द आवाजको माध्यम बन्न सकोस् !

श्री सम्पादकज्यू, हामीलाई ढिला गरेर थाहा भए अनुसार सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिका गएको वैशाख देखि ३१ औं वर्षमा प्रवेश गरेको पाएका छौं । यसका लागि सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिका सहित संलग्न सम्पूर्ण टिमलाई हार्दिक बधाई तथा अभ् प्रगतिको निमित्त शुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छौं । यसरी नै आउँदो वर्षहरूमा पनि बधाईसँगै शुभकामना दिन सकौं भन्ने शुभेच्छा प्रकट गर्न चाहन्छौं । यसैगरी वर्षौं वर्षसम्म सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिका निरन्तर प्रकाशन हुन सकोस् । यसले हामी जस्ता हजारौं हजार पाठक, ग्राहक, शुभचिन्तक, लेखक, बुद्धिजीवी हरेकका लेख, रचनाहरू समसामायिक हुनका साथै पठनीय सामग्री सदैव हुन सकोस् । जसरी यतिखेर प्रकाशन भएका जति पनि सामग्री छन्, ती सबै पठनीय हुनका साथै समाज, गाउँ, शहरका अलवा देशमा पछाडि परेका नारी जगतलाई हेर्ने दृष्टिकोण परिवर्तन गराउदै समाजका असहाय, अस्क्त, अपाङ्ग, बालबालिका, वृद्धा-वृद्धासमेतका निमित्त सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिका एक सशक्त आवाज बुलन्द गर्ने माध्यम बन्न सकोस् भन्ने अपेक्षा राख्दछौं । जसको निमित्त सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकाको प्रकाशन सामग्री अलिकति पनि तल माथि नहोस् यसका लागि साधुवाद !

-अरुणिमा चाम्लिङ, बलम्टा, उदयपुर, कृष्टिना बान्तवा, धरान-८, सुनसरी, गौरी लिम्बू, फुडलिङ, ताप्लेजुङ, देविता लेप्चा, आइतवारे, इलाम, जानुका राजवंशी - बिर्तामोड, भापा ।

सशक्त, संचेतनामूलक सामग्री प्रकाशन होस् !

श्री सम्पादकज्यू, करिब १३ वर्ष यतादेखि नियमित रूपमा पढ्दै र मुहार पुस्तिकामा समेत हेर्दै आएको सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबार अति प्रिय लागेको छ । किनकि, यस अखबारले देशको समसामयिक राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, धार्मिक, भाषिक, लगायतका हरेक पक्षमा संम्बन्धित निकाय कसैलाई पनि सकारात्मक, नकारात्मक कुनै प्रकारबाट सचेत अनि सजगता अपनाउन विशेष आग्रह गरिरहेको हाम्रो ठम्याई छ । जसले सरोकारवालासँगै विकास, समृद्धि तर्फ अधि बढाउन पर्नेमा खबरदारी गरिरहेको थुप्रै विश्लेषणात्मक लेख, रचना, समाचार, सम्पादकीय अध्ययन मननबाट प्रष्ट हुन्छ ।

अतः यिनै वास्तविक धरातलमा रही आफ्नो नियमित प्रकाशन कार्यलाई अधि बढाइरहेको सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबारमा संलग्न सम्पूर्ण संचारकर्मी, व्यवस्थापन र प्रकाशन परिवारलाई यस्ता सच्ेतना र निगरानीमूलक सामग्री सधै हामी पाठक, ग्राहक, शुभेच्छुक सबैका लागि प्रकाशन हुन सकोस् भन्ने आशाका साथ अभ् सक्रिय रहँदै खोजमूलक खबर, लेखहरूको समेत अपेक्षा गर्दै पुनः अन्त्यमा नियमित प्रकाशन भइरहोस् सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखबार धन्यवाद !

अकबर आलेमगर, दमौली, तनहुँ, कर्ण लामा तामाङ हेटौडा-९, मकवानपुर, गणेश सुनुवार, उबु, ओखलढुङ्गा, घनस्याम लोहोरेङ-खाँदवारी-५, संखुवासभा - ज्ञानु शेर्पा, लुक्ला, सोलुखुम्बु ।

सहकारी, लघुवित्तमा राख्दा चुर्लुम्मै डुबे बचतकर्ता !

रूषा थापा बैँक, वित्तिय संस्थाका कारण जनता सुकुम्बासी बन्दै, सरकार धमाधम सरकारी जग्गा बाड्दै

राजनीतिक दलहरूले विभिन्न समयमा गरिबको नारा लगाउँदै मुलुकको व्यवस्था परिवर्तन गरे। २००७, ०४६, ०६३ लगायत विभिन्न समयमा जनआन्दोलनकै कारण मुलुकको राजनीतिक परिवर्तन भएको हो । त्यतिबेला दलहरूले गरिबको नारा लगाएका थिए । गरिबको अवाज उठाए।

यद्यपि, भनेजति गरिब त्यतिबेला मानिसहरु थिएनन् । हरेक मानिससँग खेतबारी थियो । अन्न उत्पादन गर्थे र खान्थे । पैसा नभएपनि खान भने पुग्ये । तर, दलहरूले आफ्नो स्वार्थको लागि भ्रम छरेर जनतालाई सडकमा उतारे । सोभासाभी जनता सडकमा ओर्लिए । र, आन्दोलन चर्काए । यसैबीच, मुलुकको राजनीतिले ठुलो रुप लियो । व्यवस्था नै परिवर्तन हुन पुग्यो ।

विडम्बना, मुलुकको व्यवस्था परिवर्तन भएपनि गरिबी, सुकुम्बासी भन् भन् बढ्दै गएको छ । अहिले गरिबी र सुकुम्बासीको तथ्याक भयावह बन्दै गएको छ । पत्रपत्रिकामा दिनहुँ बैक तथा वित्तिय संस्थाहरूले घरजग्गा, गाडी र सेयरको लिलामको लागि ऋणीको तस्विर र पहिचानसहित सूचना निकालिरहेको पाइन्छ ।

नेपाल राष्ट्र बैकले यसअघि नै ऋण तिर्न नसक्ने ऋणीको फोटो वा तस्विर सार्वजनिक नगर्न निर्देशन दिएको थियो । तर, अहिले पनि बैक, वित्तिय संस्थाहरु ऋणीको तीन पुस्तासहित तस्विर समेत सार्वजनिक गरिरहेका छन् । अनि राष्ट्र बैक के हेरेर बसिरहेको छ त ? बैक, वित्तिय संस्थाहरूले राष्ट्र बैकको निर्देशन अवज्ञा गरेका गर्दा गभर्नर महाप्रसाद अधिकार किन केही गरिरहेका छैनन् ।

बैक, वित्तिय संस्थाका कारण अझै धेरै व्यक्ति सुकुम्बासी हुने अवस्थामा पुगेका छन् । अहिले नै लाखौं सर्वसाधारण सडकछाप भइसकेका छन् । अब यी पीडितहरूलाई लालपूजा बाँड्ने आश्वासन दिएर आउँदो निर्वाचनमा राजनीतिक दलहरु भोट माग्छन् वा लिन्छन् । बैक, वित्तिय सस्थाहरु जनतालाई सुकुम्बासी बनाउने अनित्यसको जिम्मा चाँहि राज्यले लिनुपर्ने !

बैक तथा वित्तिय संस्थाहरु करोड मूल्य पर्ने धितो राखेर लाखौं घुस खाई ४० लाख कर्जा प्रवाह गर्छन् । ब्याज, सेवाशुल्क चर्को उठाउँछन् । ऋणीले तीन किस्ता नतिर्नेवित्तिकै धितो लिलामी प्रक्रिया अघि बढाउछन् । र, ऋणी हेरेको हेर्‍यो हुन्छ । बैक, वित्तिय संस्थाका कारण लाखौं जनता सुकुम्बासी भइसकेका छन् । अनि यीनीहरूले आफु कमाएर जनतालाई सुकुम्बासी बनाउने अनि सरकारले चाँहि त्यसको जिम्मा लिनुपर्ने ! यो कहिलेसम्म ? पहिला नेपालमा गरिबी धेरै थिएन न त सुकुम्बासी नै त्यति थिए । तर, अहिले बैक, वित्तिय संस्थाका कारण गरिबी र सुकुम्बासीको संख्या हवात्तै बढेको छ ।

यता, ऋणीको तीन पुस्तासहित तस्विर

पत्रपत्रिकामा छाप्दा लागेको रकम पनि सम्बन्धित बैक, वित्तिय संस्थाले तिर्दैनन् । ऋणीलाई नै तिर्न लगाइन्छ । एकातिर जायजेथा गुमाएको पीर,अर्कातिर तीन पुस्तासहित पत्रिकामा फोटो आएको टेन्सन अनि त्यसमाथि पैसा नहुँदा फोटो निकालेको रकम पनि भुक्तानी गर्नुपर्ने तनाव ।

यी सबै टेन्सनका कारण ऋणी आत्महत्या गर्नुपर्ने अवस्थामा पुग्छ । बैकले ऋणीको धितो त लग्छ नै सँगै उसलाई समाजमा मुख देखाउने लायक समेत छोड्दैन । बैक, वित्तिय संस्था सीधासाधी सर्वसाधारणलाई लुट्ने, सरकार सुकुम्बासीको नाममा हुकुम्बासीलाई जग्गा बाड्ने अनि राजनीतिक दलहरु सुकुम्बासीलाई चुनावी एजेण्टा बनाउने ! यो कहिलेसम्म चल्छ ?

बैक, वित्तिय संस्थाले ढिलो चाँडो सबैलाई सुकुम्बासी बनाउने छ । सुकुम्बासीलाई जग्गा दिँदादिँदै सरकारी जग्गा पनि सकिनेछ । अनि राजनीतिक दलहरु सुकुम्बासीको नाममा मोजमस्ती गरिरहने छन् । हिजो बैक खोल्न सरकारले अनुमति दिएको छ । अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्र बैकले बैक, वित्तिय संस्थालाई लाइसेन्स दिएको हो ।

सरकार आफै यस्ता संस्था खोल्न लाइसेन्स दिने अनि जनता सुकुम्बासी भएपछि राज्यको सम्पत्ति दोहन गर्ने ! यो यस्तो गर्न पाइँदैन । सरकार होस् जनता कसैले पनि राज्यको सम्पत्ति दोहन गर्न पाउँदैनन् । बैक, वित्तिय संस्थाहरूले ऋणीको सम्पत्ति कौडीको भाउमा पचाएका छन् । ऋणी र उसको परिवारलाई सडक छाप बनाईदिएका छन् ।

बैक तथा वित्तिय संस्थाहरूले दैनिक पत्रपत्रिकामा धितो लिलामका लागि ऋणीको नाममा सूचना निकाल्दा ऋणीलाई मात्र प्रभाव परिहेको छैन । वचतकर्ताहरु पनि त्रसित भएका छन् । आफुले वचत गरेको बैकले दिनहुँ ऋणीको नाममा सूचना निकालेको देखा बचतकर्ताहरु आफ्नो वचत सुरक्षित छ कि छैन ? भनेर तनावमा परेका छन् ।

अहिले बजारमा एउटा कुराको खुब चर्चा छ । बाहिरी जिल्लाका मानिसहरूले विभिन्न जिल्लामा सहकारी, लघुवित्त, फाइनान्स खोले । अनि ठगेर रातारात भागे । त्यसैले, बाहिरी जिल्लाका मानिसहरूले विभिन्न जिल्लामा गएर खोलेको सहकारी, लघुवित्त, फाइनान्सलगायत संघसंस्था बन्द गर्नुपर्ने जनस्तरबाटै आवाज उठेको छ । यसले जिल्ला जिल्लावासीबीच द्वन्द्व सुरु हुने संकेत समेत देखिएको छ ।

अहिले आम सर्वसाधारणको मनमा बैक, सहकारी, लघुवित्त, फाइनान्स ठग, चोर हुन् भनेर छाप बसिसकेको छ । केही महिनाअघि चितवनमा सहकारीका एक कर्मचारीले आत्महत्या गरे । आफन्तसहित सयौं वचतकर्ताको रकम सहकारीमा फसेपछि सहन नसकेर उनले आत्महत्या गरेका थिए । बैक होस् या सहकारी, लघुवित्त होस् या फाइनान्समा काम गर्ने कर्मचारीहरूले आफ्नो आफन्त, साथीभाइहरूलाई नै पैसा राख्न लगाएका छन् ।

सहकारीका अध्यक्ष, सञ्चालकहरु भारोपछि आफन्त, नातेदार, साथीभाईहरु ती कर्मचारी कहाँ पुगिरहेका छन् । 'तेरो कारणले हामी डुब्यो, म तैलै हामीलाई पैसा दिनुपर्छ' भन्दै कतिपय आफन्त, छिमेकी, साथीभाईहरूले डरत्रास वा धम्की दिएपछि कर्मचारीहरु तनावमा परेका छन् । सहकारीका अध्यक्ष, सञ्चालकहरु त भागेहाले अनि सबै टचर व्यहोनुपर्नेमा चाँहि कर्मचारीहरु परेका छन् ।

फेरि कोठा छोडेर जान न जागिर छ न आम्दानी । सहकारीकाकारण करोडौं जनता डुबेका छन् । सर्वसाधारणको खर्बौं रकम सहकारीमा डुबेको छ । तर, यस्तो हुँदा पनि सरकारको आँखा खुलेको छैन । अहिले नेपालमा सञ्चालनमा रहेका सबै प्राइभेट बैकमा विदेशीको लगानी छ । एक जिल्लाको नेपालीले त अर्को जिल्लाको नेपालीलाई ठग्यो भने विदेशीले नठग्ला भनेर कसरी भन्न सकिन्छ ?

त्यसैले, अब सरकार पनि चनाखो हुनुपर्छ । घटना घटेपश्चात् समाधानतर्फ लाग्नुभन्दा नि पहिल्यै घटना घट्न दिनुहुन्न । सरकारले अब बैक, वित्तिय संस्थामाथि कडाई गर्नुपर्छ । सहकारीमा जसरी बैकमा जनताको पैसा डुब्न दिनुहुन्न । साथै, सहकारीमा डुबेको जनताको पैसा पनि फिर्ता हुनुपर्छ ।

सर्वसाधारणले खाईनखाई, विदेशमा रगत पसिना बगाएर वा घरजग्गा, पुख्र्यौली सम्पत्ति बेचेर सहकारीमा राखेको रकम सरकारले जसरी भएपनि फिर्ता दिलाउनेपर्छ । सरकार कसैले कसैलाई ठग्न, लुट्न पाइँदैन भन्छ तर आफै जनता ठग्न बैक, वित्तिय संस्थाहरूलाई लाइसेन्स दिन्छन् । यहाँ सरकारकै दोहोरो चरित्र छ । सरकार नै जनताप्रति जिम्मेवार छैन ।

सहकारीका कारण करोडौं जनता डुबेका छन् । तर, आफ्नो कारणले पनि जनता डुबेको भनेर सरकारलाई अलकति पनि महसुस भएको छैन । आफ्नो कमीकमजोरी सरकार स्वीकार्दैन ।

केही महिनाअघि सहकारी पीडितहरूले राजधानीको माइतीघर मण्डलाम गरेको आन्दोलनमा सरकारका एक मन्त्रीले त्यहीँ पुगेर आफुहरूलाई सोधेर पैसा राखेको होर राज्यले जिम्मा लिन समेत भन्न भ्याए । सर्वसाधारणले सरकारलाई नसोधी सहकारीमा रकम जम्मा गरेपनि सहकारीलाई लाइसेन्स त सरकारले नै दिएको हो नि त ।

अनि कसरी सरकार आफ्नो जिम्मेवारीबाट पर्निछ्न पाउँछ ? अहिले बैक तथा वित्तिय संस्थाका कारण वचतकर्ता र ऋणी दुवै पीडित भएका छन् । अनि दुवै पीडित मिलेपछि बैक, वित्तिय संस्थाको हालत के होला ? जनआन्दोलनले मुलुकबाट राजतन्त्र त हट्यो भने बैक, वित्तिय संस्थाका अध्यक्ष, सञ्चालक को हुन् र ?

अझै पनि बैक, वित्तिय संस्था नसुधिने हो भने जनताले यीनीहरूलाई देशबाटै लखेट्नेछन् । अब बैक, वित्तिय संस्थाले आफ्नो ठगीधन्दा बन्द गर्नुपर्छ । नाफा कमाउन, ठग्नमा मात्र सीमित हुनुहुन्न । राज्यको ऐन, कानून मानेर जनतालाई सेवाप्रवाह गर्नुपर्छ ।

भाषा–साहित्य

कविता _____

युद्धको तयारी गर्दैछु म

- lǝ qɹɹd lɪtʔɹɪf ; lng

म तयारी गर्दैछु

एक युद्धको तयारी

जुन युद्ध यति फराकिलो हुने छ

कुनै हातहतियार,बम,बन्दुकविनाको युद्ध

म युद्ध मैदानमा

होमिएको बेला दुनियाँ चकित पर्ने छ

मैले गर्ने युद्धको उदेश्य भनेको

मैले म पनि भन्न सक्ूँ स्वतन्त्रताको साथ

मानव हुँ भनेर

म यस्तो युद्ध लड्ने तयारी गरिरहेछु

जुन युद्धमा हतियारको रूपमा

मेरो कलम बन्दुक हुने छ

पडि्कने बन्दुकको गोली भनेको

शब्दको प्रहार हुने छ

मलाई युद्ध जित्नको लागि सहयोग गर्ने

भिन्नभिन्नै भूमिका खेल्ने छ

मेरो आफ्नै सोचाइले

युद्धको तयारी गर्दैछु म

जुन युद्धले कसैको अन्त्य गर्न

र

विनाश गर्न हुने छैन

बरु उक्त युद्धले

एउटा महत्त्वपूर्ण पाठ सिकाउने छ

युद्ध सबैको हितको लागि लड्नुपर्छ

युद्ध भयभीत पार्नको लागि लडिनु हुँदैन

युद्ध संसार जोगाउन लड्नुपर्छ

युद्ध संसार ध्वस्त पार्नको लागि लडिँदैन हुँदैन ।

- जुम्ला

कला–मनोरञ्जन

गीति संङ्गालो “राई माइला” सार्वजनिक

काठमाडौँ – चलचित्र निर्देशक नवीन सुब्बाको निर्देशनमा बनेको चलचित्र ‘गाउँ आएको बाटो’को पहिलो गीति एल्बम, सङ्गालो ‘राई माइला’ हालै सार्वजनिक भएको छ । प्रस्तुत गीतमा श्रवण मुकारुङको शब्द, कालीप्रसाद वासकोटाको संगीत, सुनिता थेगिमको स्वर रहेको छ ।

सो गीतमा दयाहाङ राई, पशुपति राई र प्रसन राईले अभिनय गरेका छन् । गीतमा समावेश दृश्यले चलचित्रको कथासार बुझाउन सहयोग गर्ने निर्माण टिमको विश्वास छ । जतिबेला गाउँमा मोटर आइपुग्छ, बाबुछोराको स्नेही सम्बन्ध र खुशी त्यतिबेला संकटमा पर्छ । यो सँगै छोरा बिन्द्रे (प्रसन राई) र उसको बाबु माइला (दयाहाङ) वरपर सिनेमाको कथा घुम्छ । सडकसँगै गाउँ आउने स्मार्टफोन, सनग्लास, टेलिभिजन, हिपप् संगीतले गाउँको मानवीय सम्बन्ध र सोचाइमा ल्याउने परिवर्तन तथा सडक र गाडी पुगेपछि परेको असरको कथा चलचित्रमा बताइएको छ ।

यहीं जेठ २५ गतदेखि प्रदर्शन हुने चलचित्र अन्तर्राष्ट्रिय फेस्टिभलमा प्रदर्शनीमा आइसकेको छ । मेन्ड्रयाम पिक्चर्स र बाँसुरी फिल्मसको संयुक्त ब्यानरमा बनेको चलचित्रका निर्माता आमोद राई हुन् भने, महेश राईले पटकथा लेखेका हुन् । यस्तै निर्माताहरूमा सञ्जु राई, देवराज राई, नरहाङ राई र भीम राई रहेका छन् ।

चलचित्र पत्रकारिता पुरस्कारबाट पत्रकार विजय पुरस्कृत

काठमाडौँ – चलचित्र पत्रकारिता पुरस्कार –२०८० 'जितप्रसाद द्वाबाट पत्रकार विजय नेपाल पुरस्कृत भएका छन् । उद्योगपति तथा समाजसेवी जितप्रसाद द्वा परिवारले स्थापना गरेको सो पुरस्कार चलचित्र पत्रकार संघ कास्कीले वितरण गर्दै आएको छ। संघको हालै सम्पन्न छैटौँ साधारणसभामा पोखराका मेयर धनराज आचार्यले नगद ३५ हजार रुपैयाँ र सम्मानपत्र सहित पत्रकार नेपाललाई पुरस्कृत गरेका हुन् । पाल्पा रिब्दीकोट ७, मैनादीका नेपाल २० वर्षदेखि पत्रकारितामा क्रियाशील छन् । उनी संघका पूर्वसहसचिव राजधानी र आदर्श समाज दैनिकमासमेत कार्यरत नेपालले अंग्रेजी साहित्यमा एमए र एलएलबी गरेका छन् । यस अघि उक्त पुरस्कार श्रीराम सिग्देल, रेम विक र राजाराम पौडेललाई प्रदान गरिएको थियो ।फिल्म क्षेत्रमा पुर्‍याएको योगदानको कदर गर्दै समारोहमा फिल्मकर्मी विनोद शेरचनलाई संघले सम्मान गरेको छ। २०४५ सालमै चलचित्र निर्माणमा लागेका शेरचनका कन्यादान, तृष्णा, बादलपा्रि, दुनियाँ चलेका चलचित्र हुन् । मेयर आचार्यले पोखरा फिल्म छायांकनका लागि खुला स्टुडियो भएको बताए । उनले चलचित्र मनोरञ्जन साधनमात्र नभई अभियान तथा पथ प्रदर्शक रहेको बताएका थिए ।

नेपाल चलचित्र पत्रकार संघका सक्रिय रहेको बताएका थिए ।

<div></div> <div>नेपाल सरकार</div>
<div>कृषि तथा पशुपन्द्धी विकास मन्त्रालय</div>
पशु सेवा विभाग
<div>हरिहरभवनको</div>
लम्पी स्किन रोगबारे अत्यन्त जरुरी सूचना
<div>गर्मीयाम सुरु भए लगत्तै देशभरि लम्पी स्किन रोगको प्रकोप फैलिएको छ। यो रोग झिगा (डोँस), भुसुना, लामखुट्टे, किर्नाको टोक्राइबाट सन्ने संक्रामक रोग हो। यो रोग लागेका गाई, भैँसीको छालामा साह्रो गिर्खा देखिने र उच्च ज्वरो आउने गर्दछ। रोगी गाई, भैँसीको दूध उत्पादन घट्छ। यस रोगको रोकथाम तथा उपचारका लागि निम्नानुसार गर्न अनुरोध गर्दछौं।</div>
रोग देखिएका गाई,भैँसीलाई गरिने प्राथमिक उपचार:
<div><ul style="list-style-type: none">ज्वरो घटाउनका लागि पारासिटामोल (या मेलेक्सिकेम) प्रयोग गर्नेघाउ चिलाउन कम गर्नको लागि प्राथिधिकको सल्लाह अनुसार उचित औषधिको प्रयोग गर्नेफुटेको तथा आलो घाउ सफा गरी एन्टिसेप्टिक मलहम प्रयोग गर्नेरोगका कारण सिथिल भएको पशुलाई आवश्यकता अनुसार सलाइन दिनेशरीरमा गिर्खाको संख्या अत्याधिक भएका पशुमा आइभरमेक्टिन सुई लगाउनेघाउ पाकेको अवस्थामा प्राथिधिकको सल्लाह अनुसार एन्टिबायोटिक्सको सुई लगाउने</div>
रोग लागेका गाई,भैँसीको हेरचाह
<div><ul style="list-style-type: none">रोग देखिने ब्रित्तिकै बथानबाट छुट्याएर अलग्गै राखेज्वरो आएको पशुलाई जोत्ने, गाडा तान्ने काममा नलगाउँई आराम गराउनेप्रशस्त मात्रामा सफा पानी खान दिनेपातलो कुँडो या नरम घाँस दिने, दाना,पानी रामरी नखाने पशुलाई सरुखर पानी या गुँड पानी खुयाउनेगोठमा झिगा, भुसुना, लामखुट्टे लाग्न नदिन गोठमा र गोठ वरिपरी झाडी तथा वुट्यान सफा गर्ने, गोठ फिनेलको घोलले सफा गर्ने, पशुको वरिपरी किरा तथा भुसुना भगाउने किसिमका स्प्रेको प्रयोग गर्नेआफ्नो गोठमा अनावश्यक व्यक्तिलाई आवतजावत गर्न नदिने, रोगी पशुलाई सामुहिक चरन, खर्क,आहालमा नलैजाने।</div>
<div>यसबारे थप जानकारीका लागि नजिकैको पशु सेवा शाखा या भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रमा सम्पर्क गर्नुहोला।</div>
<div><div><div><div><div></div><div><div>नेपाल</div></div></div></div></div></div>
पशु सेवा विभाग, हरिहरभवन
<div>फोन नं: ०१-४४२१९९०,<div>०१-४४२५४७८,०१-४४२२०४६</div></div>
<div>वेब : www.dls.gov.np</div>

प्रहरी गतिविधि : निर्माणाधिन प्रतिष्ठानका चुनौति सामना गर्न प्रतिबद्ध : गृहमन्त्री

काठमाडौं - उपप्रधानमन्त्री एवम् गृहमन्त्री रवि लामिछानेले काभ्रेको पनौतीमा निर्माणाधीन राष्ट्रिय प्रहरी प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको भवन एवम् संरचनाहरूमा देखिएका समस्या समाधान एवम् चुनौतिको सामना गर्न नेपाल सरकार प्रतिवद्ध रहेको बताउनुभएको छ ।

भारत सरकारको अनुदान सहयोगमा काभ्रेको पनौती नगरपालिका-६ दलन्चोकमा राष्ट्रिय प्रहरी प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको निर्माणाधिन भवन तथा संरचनाहरूको आइतबार अनुमगन तथा निरीक्षण भ्रमणको क्रममा गृहमन्त्री लामिछनेले उक्त कुरा बताउनुभएको हो । सो क्रममा

उहाँले समयमै निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न निर्माणमा संलग्न सबै सरोकारवालाहरूसँग समन्वयको आवश्यकतामा जोड दिनुभयो ।

नेपालका लागि भारतीय राजदूत नवीन श्रीवास्तवले निर्माणको क्रममा देखा परेका विविध समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न नेपाल प्रहरीसँग समन्वय गर्दै आइरहेको चर्चा गर्नुभयो। निर्माण कार्य समयमै सम्पन्न गराउन सबैको साथ, समन्वय र सहयोग आवश्यक रहेको उहाँले बताउनुभयो।

सो अवसरमा गृहमन्त्री रवि लामिछाने लगायत सहभागी उच्च पदाधिकारीहरू एवम् निर्माणमा संलग्न सरोकारवालाहरू बिच निर्माणमा देखा परेका समस्याहरू समाधान तथा चुनौति लगायतका विषयमा छलफल समेत भएको थियो ।

उक्त अवसरमा गृहमन्त्री रवि लामिछाने, नेपालका लागि भारतीय राजदूत नवीन श्रीवास्तव, गृह सचिव एक नारायण अर्याल, प्रहरी महानिरीक्षक बसन्त बहादुर कुँवर, भारतीय राजदूतावास नेपालका प्रथम सचिव अविनाश कुमार सिंह तथा व्क (व्फ्प्ल ७, ए) प्रशान्त कुमार सोना, गृहमन्त्रालयका सहसचिवद्वय कृष्ण नेपाल तथा थानेश्वर गौतम, काभ्रे जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी रूद्रादेवी शर्मा, प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक टेक प्रसाद राई, राष्ट्रिय प्रहरी प्रशिक्षण प्रतिष्ठानका कार्यकारी निर्देशक प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक सुदिप गिरी लगायत वरिष्ठ प्रहरी अधिकतरहरूले समेत अनुगमन

तथा निरीक्षण गर्नुभयो । साथै उहाँहरूले निर्माणाधिन प्रतिष्ठान परिसरमा रूद्राक्ष र कपूर वृक्षरोपण समेत गर्नुभयो ।

नेपाल प्रहरी प्रधान कार्यालय भौतिक
पूर्वाधार निर्देशनालयका प्रहरी वरिष्ठ उपरीक्षक
ई. राम कुमार चौधरीले स्वागत मन्तव्य व्यक्त
गदै कार्यक्रम सम्बन्धी संक्षिप्त जानकारी
दिनुभएको उक्त अवसरमा **Central
Public Works Department
(CPWD)** का परामर्शदाता ई. राजेश
कुँवरले निर्माणाधीन प्रतिष्ठानको अवस्थाबारे
प्रस्तुतीकरण गर्नुभएको थियो ।

त्यस्यै ललितपुरको पाटन संग्रहालय मंगलबजारमा घरेलु हिंसा तथा विद्युतीय अपराध न्यूनिकरण सम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । नेपाल प्रहरी श्रीमती संध भूकट्टीमण्डपको आयोजना एवम जिल्ला प्रहरी परिसर ललितपुरको सहकार्यमा उक्त कार्यक्रम सम्पन्न भएको हो ।

कार्यक्रममा ललितपुर
महानगरपालिकाका प्रमुख चिरिबाबु महर्जनले
सचेतनामूलक कार्यक्रम ज्यादै प्रभावकारी,
महत्वपूर्ण, फलदायी र प्रेरणादायी रहेको
उल्लेख गर्दै अन्य ठाउँमा पनि कार्यक्रम
गर्नुपर्ने आवश्यकता औलाउनुभयो । ललितपुर
महानगरपालिकाले पनि महिला हिंसा तथा
साइबर अपराध नियन्त्रण गर्ने नीति लिएको
चर्चा गर्दै प्रहरीसँग सहकार्य गरी काम गर्ने
उहाँले बताउनुभयो ।

उपत्यका प्रहरी कार्यालयका प्रमुख प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक दीपक थापाले समाजका विकृती विसंगती अन्त्य गर्न सचेतना फैलाउने उद्देश्यले संचालन गरिएको कार्यक्रम निकै फलदायी भएको बताउनुभयो।

कार्यक्रममा नेपाल प्रहरी श्रीमती संघकी अध्यक्ष श्रीमती लक्ष्मी कुँवरले 'प्रविधि र ईन्टर नेटको माध्यमबाट हुने विद्युतीय अपराध हुन नदिन सचेत हनुपर्ने बताउनुभयो ।

कार्यक्रमबाट सकारात्मक प्रभाव पर्नुको साथै विभिन्न किसिमका हिंसा न्यूनीकरण गर्न टेवा पग्ने विश्वास उहाँले व्यक्त गर्नुभयो ।

ललितपुर जिल्लाका प्रमुख जिल्ला
अधिकारी तुलसी बहादुर श्रेष्ठले हिंसा
तथा साइबर अपराध नियन्त्रणको लागि

सामाजिक सञ्जालको सहि सदुपयोग गर्नुपर्ने
बताउनुभयो ।

जिल्ला प्रहरी परिसर ललितपुरका प्रमुख प्रहरी वरिष्ठ उपरीक्षक शंखर खनालले स्वागत मन्तव्य व्यक्त गर्नुभएको उक्त कार्यक्रममा अधिवक्ता राधिका खतिवडाले महिलामाथि हुने विभिन्न हिंसा तथा साइबर अपराध सम्बन्धमा भएको कानूनी व्यवस्थाहरू सम्बन्धमा प्रकाश पार्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा घरलु हिंसा
न्यूनीकरणसम्बन्धी 'समान युग' र विद्युतीय
अपराध न्यूनीकरण सम्बन्धी 'तराजु' नामक
नाटक प्रदर्शनीको साथै सामूहिक सहचारी र
समुदाय प्रहरी सम्भेदारी सम्बन्धी सामूहिक
नृत्य प्रस्तुत गरिएको थियो । कार्यक्रममा
नेपाल प्रहरी श्रीमती संचका पदाधिकारीहरू,
स्थानीय जन प्रतिनिधिहरू, विभिन्न शिक्षण
संस्थाका शिक्षक/शिक्षिका एवम् विद्यार्थीहरू,
विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरू,
संचारकर्मी, प्रहरी अधिकृत एवम् जवानहरू
लगायतको उपस्थिति रहेको थियो ।

त्यसैगरी नेपाल प्रहरी प्रधान कार्यालय
प्रहरी महानिरीक्षकको सचिवालयका प्रहरी
नायब महानिरीक्षक दान बहादुर कार्कीलाई
नेपाल प्रहरीको केन्द्रीय प्रहरी प्रवक्ता एवम्
सूचना अधिकारी तोकिएको छ ।

नेपाल प्रहरीद्वारा सम्पादित जनसरोकारका काम कारवाहीलाई यथार्थ तथा तथ्यगत रूपमा सञ्चार माध्यमहरूमा सम्प्रेषण गर्नका लागि प्रहरी नायव महानिरीक्षक दान बहादुर कार्कीलाई केन्द्रीय प्रहरी प्रवक्ता एवम् सूचना अधिकारी तोकिएको उक्त सचिवालयले आइतवार जनाएको छ ।

प्रहरी नायब
महानिरीक्षक कार्कीलाई ९८५१२९२१११ र
ईमेल ठेगाना [spokesperson@
nepalpolice.gov.np](mailto:spokesperson@nepalpolice.gov.np) मा सम्पर्क गर्न
सकिने छ । प्रहरी नायब महानिरीक्षक कार्कीले
यसअघि प्रहरी वरिष्ठ उपरीक्षक पदमा
कार्यरत रहँदा समेत नेपाल प्रहरीको केन्द्रीय
प्रहरी प्रवक्ता एवम् सूचना अधिकारीको
जिम्मेवारी सम्हाल्दै आउनुभएको थियो ।

विभिन्न कार्यक्रमका साथ विश्व दुध दिवस सम्पन्न

काठमाडौं - 'दुध तथा दुग्धजन्य पदार्थको सेवन, दुग्ध व्यवसायको प्रवर्धन' भन्ने नारासहित विभिन्न कार्यक्रका साथ २४औँ विश्व दुध दिवस जुन १ मा मनाइएको छ ।

विश्वमा दुग्ध क्षेत्रले पोषण तथा खाद्य सुरक्षण एवं जीविकोपार्जनमा पुर्‍याएको योगदानको मनन गर्दै दुग्धको उपभोगमा वृद्धि गर्न संयुक्त राष्ट्रसंघ, खाद्य तथा कृषि संगठन (एफएओ) ले उक्त दिनलाई सन् २००१ देखि विश्व दुग्ध दिवस मनाउन सुरु गरेको हो । नेपालमा भने सन् २०११ देखि यो दिवस मनाउन थालेको हो ।

उक्त अवसरमा पशु सेवा कार्यालय,
राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्ड, नेपाल डेरी
एसोसिएशन, केन्द्रीय दुग्ध सहकारी, दुग्ध
विकास संस्थान (डीडीसी), पशु सेवा विभाग
लगायतले कार्यक्रम गरेका छन् ।

यसैगरी पशु सेवा कार्यालय ललितपुर,
बागमती प्रदेशले “विश्व दुध दिवश - २०८१”
तथा दुग्धजन्य पदार्थ उपभोग प्रवर्द्धन
सप्ताहव्याप्रीरूपमा मनाउने कार्यक्रम अनुसारानु
पाँचौ दिन शनिवार काठमाडौँको कागेश्वरी
मनोहरा नगरपालिका, थली स्थित “सारा
चिल्ड्रेन होम” मा दध तथा दग्धजन्य परिकारार

वितरण गरेर दुध दिवस मनायो । सो चित्रलेख होममा रहेका ५५ जना बालबालिकाहरूलाई १ सय लिटर दुध, ६ केजी घिउ, ६ केजी पनीर र १ सय ५० वटा रसवरी खुवाएर दुध दिवस मनाइयो । यसैगरी दुध दिवस सप्ताहव्यापी रूपमा मनाउने क्रममा चौथो दिन शुक्रवार पशु सेवा कार्यालय, ललितपुरमा आएका सेवायाहीहरूलाई दुग्धजन्य परिकार मही खुवाएर दध दिवस मनाइएको थियो ।

पशु सेवा कार्यालय ललितपुर, बागमती प्रदेशद्वारा जेष्ठ १५ देखि सप्ताहयपारिपुष्पमा मनाउने क्रममा तेस्रो दिन बिहिवार ललितपुर, धापाखेलस्थित नेपाल स्नेहीहरू काखमा रहेका ९४ जना सडक मानवहुरालाई दुध तथा दुग्धजन्य परिकार वितरण गरिएको थियो । दुध तथा दुग्धजन्य परिकार वितरण कार्यक्रममा २ सय लिटर दुध, १० केजी घिउ, १० केजी पनिर र २ सय ५० वटा रसवरी वितरण गरिएको थियो । पशु सेवा कार्यालय, ललितपुरका निमित्त प्रमुख डा.नितेश कार्की, अधिकृत कृष्णबहादुर कार्की, रामबहादुर खड्का, अमितकुमार श्रेष्ठ र स्नेह काखकी संचालिका, कर्मचारीहरु, त्यहाँ आश्रित सडकका मानवहरुको उपस्थितिमा कार्यक्रमका बीच दुध तथा दुग्धजन्य परिकार वितरण गरिएको

खेलकुद

नेपाल ओलम्पिक डे २०२४ शुरू

काठमाडौं - नेपालमा ओलम्पिक डे २०२४ को अवसरमा विभिन्न गतिविधिहरु शुरु भएको छ ।

नेपाल ओलम्पिक कमिटी, एनओसी को तत्वावधानमा एनओसी अन्तर्गत रहेको स्पोर्ट्स फर अल कमिशनको समन्वयमा नेपालमा ओलम्पिक डेका कार्यक्रमहरु आयोजना गरिने भएको हो । स्पोर्ट्स फर अल कमिशनका अध्यक्ष विष्णुगोपाल श्रेष्ठका अनुसार शनिवारदेखि ओलम्पिक डेको गतिविधिहरु शुरु गरिएको जनाइएको छ । ओलम्पिक डे हरेक वर्ष जुन २३ मा मनाइँदै आएको छ । तर नेपालमा भने स्पोर्ट्स फर अल कमिसनले जुनको शुरुआतदेखि नै विभिन्न कार्यक्रमहरु आयोजना गरेर ओलम्पिक डे मनाउँदै आएको बताइएको छ ।

यसैगरी श्रेष्ठले भने, हामी नेपालमा ओलम्पिक डे २०२४ को औपचारिक सुरुआत जुन ८ मा गर्ने भए पनि त्यसअघि नै विभिन्न कार्यक्रमहरू शुरु भइसकेको छ । उनका अनुसार सात वटै प्रदेश, राष्ट्रिय खेल संघ, विभागीय टोली, स्कुल, प्रि स्कुल, सुरक्षा निकाय, विभिन्न क्षेत्रका संस्थाहरूसँग सहकार्य गरेर विभिन्न कार्यक्रमहरू गरिनेछ । यसै क्रममा

गत वर्ष ३ हजार २ सय ७३ कार्यक्रम आयोजना गरिएको र यस वर्ष चार हजार एक कार्यक्रम गर्ने लक्ष्य रहेको कमिसनका अध्यक्षले जानकारी दिएका छन् । कमिशनका अनुसार शिक्षा र खेलकुद क्षेत्रको सही तालमेल मिलाउन र स्कूलदेखि नै साना भाइबहिनीहरुलाई खेलकुदको विविध पक्ष बारे बुझाउनका लागि यस खालको कार्यक्रम आयोजना गरिएको जनाएको छ । नेपालमा प्रत्येक वर्ष सन् २०११ देखि ओलम्पिक डे मनाइदै आएको छ, नेपाल लगायत विश्वभर आधुनिक ओलम्पिकको सुरुआत भएको दिन २३ जुनको अवसर पारेर विभिन्न कार्यक्रमको आयोजना गरेर ओलम्पिक डे मनाइदै आएको छ ।

रियल मड्रिडलाई १५औं पटक च्याम्पियन्स लिगको उपाधि

एजेन्सी - स्पानिस क्लब रियल मड्रिडले १५औं पटक युरोपियन च्याम्पियन्स लिगको उपाधि जितेको छ । शनिबार राति लण्डनस्थित वेम्ब्ली स्टेडियममा भएको फाइनलमा जर्मन क्लब बोर्लुसिया डर्टमण्डलाई २-० ले हराउँदै रियल च्याम्पियन बनेको हो ।

रियलको जितमा डानी कार्भाजल र भिनिसियस जुनियरले दोस्रो हाफमा गोल गरे । पहिलो हाफको खेल गोलरहित बरारबरीमा सकिएको थियो । तर, रियलले दोस्रो हाफमा अन्तिम २० मिनेटमा दुई गोल गर्‍यो । ७४औँ मिनेटमा कार्भाजलले गोल गर्दै रियललाई अग्रता दिलाएका थिए । त्यसपछि भिनिसियसले ८३औँ मिनेटमा गोल गर्दै अग्रता दोब्बर बनाए ।

डर्टमण्डले पनि गोल गर्ने केही अवसर नाएको थियो तर सदुपयोग गर्न सकेन । च्याम्पियन्स लिगमा सधैं फेभरेट टोलीका रुपमा रहने रियलले कीर्तिमानी १५ पटक उपाधि जितेको हो । रियलले एसी मिलानले जितेको ७ उपाधिभन्दा दोब्बर बढी उपाधि जितेको छ । सन् १९९७ मा च्याम्पियन्स लिग जितेको डर्टमण्ड २०१३ को फाइनलमा पनि पराजित भएको थियो ।

Thimbi Bhat

थिम्बि टाइम्स

THIMBI TIMES WEEKLY

साप्ताहिक

बिम्बिन्नादस्य

मध्यपुर थिम्बिबाट नियमित रूपमा प्रत्येक हप्ताको बुधवार
प्रकाशित हुने **थिम्बि टाइम्स** खोजी खोजी पढौं ।

साथै हाम्रो वेभपेज

<https://www.thimbitimes.com.np>
<https://www.facebook.com/thimbitimes.com.np>
[email: thimbitimes@gmail.com](mailto:thimbitimes@gmail.com)
Contact No. 9851102273

थिम्बि टाइम्स
thimbitimesnews.com

बागमती एरियाका लायन्स क्लब अफिसर्सलाई विशेष प्रशिक्षण

काठमाडौँ - लायन्स इन्टरनेसनल डिष्ट्रिक्ट ३२५ जे को वागमती एरियामा रहेका क्लब अफिसर्सहरुको स्कूलिङ कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।

काठमाडौँमा आयोजित एक दिने स्कूलिङ कार्यक्रममा क्लबका प्रेसिडेन्ट, भाईस प्रेसिडेन्ट, सेक्रेटरी र ट्रेजररहरुले निर्वाह गर्नुपर्ने भूमिका, पदीय जिम्मेवारी र क्लबलाई उत्कृष्ट बनाउन के गर्ने भन्ने बारेमा प्रशिक्षण दिइएको थियो । स्कूलिङ कार्यक्रममा ६० भन्दा बढी क्लबका २३० भन्दा क्लब अफिसर्सहरुको सहभागिता थियो ।

कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि जिएटी एरिया लिडर लायन खगेन्द्र सिटौलाले विश्वमा नेपालका लायन्स सदस्यहरुले गरेको सेवा कार्यहरुको सधैं चर्चा हुने गरेकाले यसलाई निरन्तरता सक्रियता कायमै राख्नुपर्नेमा जोड दिए ।

लायन वर्ष २०२४/२५ का लागि इलेक्ट डिष्ट्रिक्ट गभर्नर लायन मिलन थापाले आफ्नो थिम सेयरिङ ह्यापिनेसको बारेमा र आफूले ल्याएको विभिन्न कार्यक्रमहरुको बारेमा जानकारी दिइन् । थापाले आगामी लायन वर्षका लागि लायन विथ लोकल वुमेन, माई

क्लब पर्मानेन्ट क्लब, न्यु क्लब एक्स्टेन्सन तथा मेम्बरसीप एक्स्टेन्सन जस्ता महत्वपूर्ण कार्यक्रम अधि ल्याएकी छन् । यसका साथै उनले विभिन्न प्रकारका सेवा कार्यहरुलाई तिब्रता दिन क्लबका पदाधिकारीहरुलाई आग्रह गरिन् । कार्यक्रममा उनलाई मल्टिपल भाइस चेयरम्यानमा निर्वाचित भएकोमा बधाई सहित सम्मान पनि गरिएको थियो ।

पास्ट डिष्ट्रिक्ट गभर्नर तथा जिईटी मल्टिपल कोअर्डिनेटर लायन ध्रुव थापाले क्लबले आगामी वर्षमा प्राप्त गर्ने विभिन्न अवार्डहरुको बारेमा जानकारी दिए । उनले सहभागीहरुलाई लायन्स क्लबका बारेमा विभिन्न प्रश्नहरु सोध्दै क्विज कन्टेष्ट गराए ।

लायन वर्ष २०२४/२५ का फस्ट भाइस डिष्ट्रिक्ट गभर्नर लायन मिलन बाबु मल्ले क्लबका भाइस प्रेसिडेन्टहरुलाई, क्याबिनेट सेक्रेटरी लायन कृष्ण बहादुर अधिकारीले क्लबका सेक्रेटरीहरुलाई र ट्रेजरर लायन कल्पना थापाले क्लबका ट्रेजररहरुलाई प्रशिक्षण दिएका थिए ।

कार्यक्रममा उपस्थित वर्ष २०२३/२४ का डिष्ट्रिक्ट गभर्नर लायन हरि प्रसाद मरहट्टा, मल्टिपल चिफ एडिटर अनन्त

भेटवाल, लायन वर्ष २०२४/२५ का सेकेन्ड भाइस डिष्ट्रिक्ट गभर्नर लायन प्रजापती बाँस्तोला, चिफ एडभाईजर लायन कुश प्रसाद मल्ली, पिआरओ चिफ लायन रामराजा थापाले क्लबका पदाधिकारीहरुलाई सेवा कार्य बढाउन, सक्रिय भएर कार्य गर्न हौसला प्रदान गरेका थिए ।

बागमती एरियाका लायन्स लिडरहरुलाई डा. रबिन कटुवालले आगामी वर्षको लागि डिष्ट्रिक्ट गभर्नरको थिम सेयरिङ ह्यापिनेसमा आधारित भई गर्न सकिने कार्यक्रमहरुको बारेमा सरल ढंगले जानकारी दिएका थिए । उनले लायन्स सदस्यहरु अरु भन्दा किन भिन्न हुन्छन् भन्ने बारेमा उत्प्रेरक प्रस्तुतीकरण दिए । लायन राजेन्द्र सुवेदीले क्लबलाई कसरी स्थायी बनाउने भन्ने जानकारी दिए ।

कार्यक्रमको अध्यक्षता गरेका बागमती एरियाका चिफ लायन शितल प्रसाद शर्माले डिष्ट्रिक्ट गभर्नरको लक्ष्यलाई पूरा गर्न आफ्नो एरियाका क्लबहरुलाई आग्रह गरे । प्रशिक्षणमा उपस्थित विभिन्न क्लबका पदाधिकारीहरुले आगामी वर्षका लागि जनाएका प्रतिबद्धताका आधारमा उत्कृष्ट ६ वटा क्लबलाई अवार्ड पनि प्रदान गरिएको थियो ।

स्वास्थ्य

गर्मीयाममा ठेउलाबाट बच्ने उपायहरु के के ?

डा. कविता केयल

गर्मी बढेसँगै स्वास्थ्यमा विभिन्न समस्या देखिन थालेको छ । त्यसमाथि पनि गर्मीले बालबालिकामा धेरै असर पारिरहेको छ । गर्मीयाममा बालबालिकामा देखिने धेरै रोग मध्ये चिकेनपक्स अर्थात् ठेउला पर्छ ।

ठेउला भेरिसेला जोस्टर नामक भाइरस संक्रमणका कारण हुन्छ । यसलाई नेपालीमा जनैखटिरा भनेर समेत चिनिन्छ । सामान्यतया एक वर्षदेखि १५ वर्षको उमेरका बालबालिकामा ठेउलाको संक्रमण धेरै हुन्छ । यस्तै गर्भवती महिला, वृद्धवृद्धा र रोगप्रतिरोधात्मक क्षमता कम भएका व्यक्तिलाई पनि हुनसक्छ । ठेउला आउनुअघि टाउको दुख्ने, जीउ दुख्ने, हल्का ज्वरो आउने, घाँटी सुक्खा हुने, खोकी लाग्ने, छात्ला सुक्खा हुने, कमजोर महसुस हुने, बान्ता हुने, चिलाउने, पोल्ने र दुख्ने जस्ता लक्षण देखिन्छन् । यसरी लक्षण देखिएको २४ घण्टा नबित्दै शरीरको पेट, ढाड, पिठ्यूँमा मसिना बिमिरा देखिन्छन् र विस्तारै शरीरमा फैलिदै हातमुख, अनुहार टाउको, जिब्रो, नाकको प्वाल, कानको भित्री भाग, आँखा हुँदै पूरै शरीरमा फैलिन्छ । क्रमशः त्यो पानी फोका जस्तै बन्छ । यस्तो बेला खाना खान मन नलान्ने, खाना निल्न र चपाउन गाह्रो हुने हुनसक्छ । पाँचदेखि सात दिन पानीको फोका बस्छ र त्यसपछि विस्तारै सुक्दै जान्छ । १०-१२ दिनमा यो आफैँ निको हुन्छ ।

उपचार ;

ठेउलाको लागि कुनै विशेष औषधि छैन । यसलाई राम्रोसँग हेरविचार गर्न सकेमा आफैँ निको हुने रोग हो । त्यसैले बच्चाको हकमा ज्वरो घटाउन पारसिटामोल प्रयोग गर्न सकिन्छ । तर वयस्कलाई एन्टिभाइरल औषधिको प्रयोग गर्न सकिन्छ तर इबुप्रोफेन र एन्टिबायोटिक जस्ता औषधि प्रयोग गर्नु हुँदैन । शरीर चिलाउने समस्या कम गर्न लोसन र मलम लगाउन सकिन्छ । ठेउला हुँदा बढ्ता भोलिलो खानेकुरा खान दिनुपर्छ । सरसफाइमा पनि उत्तिकै ध्यान दिनु पर्ने हुन्छ ।

बच्ने उपाय ;

ठेउला आएको बच्चालाई आइसोलेसनमा राख्नु पर्छ । ठेउलाको संक्रमण भएको बच्चा स्कूल जाने भए नपठाउने, अन्य बालिबालिकासँग पनि टाढा राख्नु पर्छ । संक्रमित बच्चालाई छोडिसकेपछि राम्रोसँग हात धुनुपर्छ । लुगा धोइ सकेपछि घाममा राम्रोसँग सुकाउनु पर्छ । यस बाहेक नेपाल बाल चिकित्सा समाज (नेपास)बाट चिकेनपक्स विरुद्धको खोप पनि लगाउन सकिन्छ । जुन १ वर्षदेखि ४० वर्षसम्मको उमेरका व्यक्तिले लगाउन सकिन्छ । यसको दुई मात्रा लगाउनु पर्ने हुन्छ । जुन पहिलो खोप एक वर्षमा र दोस्रो खोप (बुस्टर डोज) पाँच वर्षको उमेरमा लगाइन्छ । यदि पाँच वर्षको उमेर पहिलो खोप लगाएको छ भने दोस्रो खोप पहिलो खोप लगाएको एक महिनापछि लगाउन सकिन्छ । यो सशुल्क अभिभावकको स्वेच्छाले मात्र लगाइन्छ ।

बालबालिका तथा वयस्क मानिस र एक वर्ष भन्दा सानालाई यो रोगले समस्यामा पार्न सक्छ । गर्भवती महिला तथा रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता कमजोर भएका व्यक्तिलाई ठेउलाको संक्रमण धेरै हुने जोखिम हुन्छ ।

ठेउलाको समयमा उपचार गरिएन भने निमोनिया, मेनेन्जाइटिस, इन्सेफलाइटिस तथा छात्लाका अन्य रोग हुने जोखिम हुन्छ ।

गृहमन्त्रीजी...

कार्यान्वयन भएका छन्।

यी उदाहरणहरू नेपालको लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको सम्पूर्ण मूल्याङ्कन गर्ने उद्देश्य वा मानक त नहोलान्, तर नेपालको लोकतान्त्रिक विकासमा संवेदनशीलताबारे बहस सुरु गर्ने आधार पक्कै हुन् । समीक्षामार्फत सुधार वा बदलाव हुनुपर्छ ।

नचाहेर पनि यहाँ हार्बर्ड विश्वविद्यालयका प्रोफेसरहरू स्टिभन लेभिट्स्की र डि जिल्बाटले केहि वर्षअघि ‘हाउ डेमोक्रेसिज डाइ’ भन्ने किताबमा लेखेको प्रसङ्ग जोड्नुपरेको छ । सो किताबमा लेखिएको छ - ‘आधुनिक युगमा अब कुनै मूर्ख सैनिकभन्दा एक निर्वाचित प्रजातान्त्रिक नेताबाट प्रजातन्त्र खतरामा छ, किनकी प्रजातान्त्रिक नेताले प्रजातान्त्रिक तरिकाले प्रजातन्त्रलाई माछ्छ ।’ सबै पार्टीमा रहेका राष्ट्रघातीहरूका अनुहार सम्झौं । ‘नो नट अगेन’ भन्नेहरू पनि यसमा मिसिँदा यो व्यवस्था ढल भैँ सबै मिसिने र गह्नाउने ह्युमपाइप बन्दै त छैन ? अब ‘ पब्लिक डिसग्रेस’ जरुरी भएको छ । नेपाली नेता र उनीहरूले ढाकछोप गर्ने भ्रष्ट र गलत आचरणका नेता वा निर्वाचितहरू कोख्याउँदै हिँडेमा ती प्रोफेसरहरूले औँल्याएको खतराबाट यो गणतन्त्र जोगाउन जरुरी छ ।

कदाचित छैन । सहकारी, दोहोरो नागरिकता, दुरुत्साहन, जे-जे मुद्दामा माउले चल्ला ढाके भैं ढाके पनि परिवर्तनका ठूला सपना देखाएर उदाएका रविहरू एमालेबाट मन्त्री बनेका शेरबहादुर तामाङ, गोकुल बाँस्कोटा र हरिप्रसाद पराजुलीहरूले देखाएको नैतिकताको खडेरीमै रहेछन् ।

तपाईं अमेरिकी नागरिक हुँदै बिल क्लिङ्टन र मोनिका लेवेन्स्की कसको पक्षमा पार्टी अडियो ? कस्ले जुलुस निकालेका थिए ? कुन देशको अभ्यास गर्दै हुनुहुन्छ नेपालमा ? स्वर्णीम वाग्लेले राष्ट्रिय योजना आयोगको उपाध्यक्ष पाए पछिको ‘डेलिभरी’ नेपालीले देखेकै हुन् ।

विभिन्न स्थानमा रहेका चट्टान

सन्जीव दुलाल

भक्तपुर - लोकल

मदिरालाई ब्राण्डीङ गरी करको दायरामा ल्याउनु पर्ने बागमती प्रदेश सभा सदस्य सुरेश श्रेष्ठले बताउनुभएको छ । सरकारको आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रममाथि छलफलका क्रममा बोल्दै श्रेष्ठले लोकल मदिरालाई ब्राण्डीङ गर्न गर्दै पर्यटनलाई प्राथमिकता दिन सके प्रदेशको आम्दानीको श्रोत बढ्ने बताउनुभएको थियो ।

उहाँले प्रदेशको आम्दानीको श्रोत दिन प्रतिदिन घट्दो रहेको छ तर हामीले बजेटमा उत्पादनलाई प्राथमिकता दिन नसक्दा जनताहरूको सङ्घीयता प्रति नै प्रश्न चिन्ह खडा भएको बताउनुभएको थियो ।

प्रदेशको आम्दानीको श्रोत भनेको पर्यटन क्षेत्र र घरेलु उत्पादन नै प्रमुख हो । पर्यटन क्षेत्रको विकास बिना अबको आर्थिक रूपान्तरणको पाटो सबल बन्न सक्ने अवस्था देखिँदैन तर पनि बागमती प्रदेश भित्रका सम्पदाको अवस्था बेहाल छ, यिनको संरक्षण र प्रर्वदन गरी आर्थिक रूपान्तरणमा भूमिका निर्वाह गर्न बागमती प्रदेशसभाको भूमिका अभ्रै मजबुत हुनु पर्छ । श्रेष्ठले बताउनुभयो । प्रदेश भित्र नेपालका दश विश्व सम्पदा क्षेत्र मध्य ८ वटा यसै प्रदेशमा पर्दछ । भक्तपुरकै गौरवका पुरातात्त्विक सम्पदाहरू भक्तपुर दरबार स्क्वायर, न्यातपोल, चाँगुनारायण मन्दिर, नगरकोट, त्रिशुलडाँडा, बौद्ध धर्मको सबै भन्दा पवित्र स्थान मिलारेप्पा अर्थात् महामञ्जुश्री ,नगरकोटको रत्नचुडेश्वर महादेव पोखरी, ताथलीको गढी, भक्तपुरका

यसका साथै घरेलु उत्पादनलाई पर्यटन सँग जोड्न विभिन्न कार्यक्रम ल्याउनु पर्ने आवश्यक रहेको उहाँले बताउनुभएको थियो । प्रदेश

भित्र विभिन्न जनजातीहरूकोले उत्पादन गर्दै आएको घरेलु मदिरा उत्कृष्ट मदिरामा पर्ने गरेको छ । विदेशी मदिरालाई रोक लागाई प्रदेश भित्रका आदिवासी जनजातिले उत्पादन गर्दै आएका मदिरालाई ब्राण्डीङ गरी करको दायरामा ल्याउन सके प्रदेशको आम्दानीको ठुलो श्रोत बढाउन सकिन्छ । लोकल मदिरालाई ब्राण्डीङ गर्न आवश्यक कानुन बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सरकार समक्ष उहाँले ध्यानाकर्षण गराउनु भएको थियो । उहाँले जस मार्फत यहाँका आदिवासी जनजातिहरूको जीवनस्तर उकास्न ठुलो टेवा पुग्ने तथा प्रदेशको आम्दानीको दायरा समेत बढ्ने देखिन्छ तर हाल

सम्म सरकारको ध्यान यसमा पर्न नसक्नु अचम्मको विषय भएको बताउनुभएको थियो ।

प्रदेशको अर्को उत्पादनको क्षेत्र भनेको कृषि तथा पशुपालन हो जसमा पनि भक्तपुर परापूर्व काल देखि तरकारी तथा अन्न उत्पादनको क्षेत्रमा अग्रिण स्थान ओगट्दै आएको छ । तर लामो समय देखि किसानलाई अति आवश्यक रहेको मल, र गुणस्तरीय विउ विजन समयमा उपलब्ध नहुँदा उत्पादकत्व घट्दो रहेको छ, जसको प्रत्यक्ष प्रभाव उक्त स्थानका किसानको आम्दानीका परेको उहाँले बताउनुभयो । श्रेष्ठले विउ विजन तथा मल खाद सहज र सरल रुपामा उपल्ब्ध गराउन सरकारलाई ध्यानाकर्षण गराउनु भएको थियो । प्रदेशमा एउटा गाई, भैंसी पालेर जीविकोपार्जन गर्ने किसान पनि यस प्रदेशमा धेरै रहेका बताउँदै अघिल्लो वर्ष देशै भरि महामारीका रूपमा रहेको लम्की स्किन र अन्य सुरुवा रोगका कारण भएका चौपाया पनि मरे किसानले पशु बिमाको रकम सम्म पाउन सकेन बागमती सरकार किसानको मर्म बुझ्न भन्दा वेखबर भएर बस्यो किसान भारतमा जस्तै आत्महत्या गर्ने अवस्थामा पुग्दा समेत सरकार वेखबर छ अब आगामी दिनमा त्यस्तो समस्या आउन नदिन र पूर्व तयारी अवस्थामा रहन र किसानको पक्षमा उभिन सरकार तयार भएर बस्नु पर्नेमा उहाँको धारणा थियो ।

सहकारीको सवालमा उहाँले भन्नुभयो बागमती प्रदेश कार्यालयबाट दर्ता भएका सहकारीहरू सबै भन्दा बढी समस्या ग्रस्त रहेको देखिन्छ

